

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Landgoed Middachten
Landgoed Middachten 3
6994 JC DE STEEG

Boerderijverplaatsing Landgoed Middachten

Locatie

Adres: Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3, Buitensingel 60
Plaats: Ellecom

Projectleider

T.H.J. Evers
06-83905374

Datum: 10-6-2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Introductie	3
1.2. Aanleiding	4
1.3. Voorgenomen activiteit	6
1.4. Bestemmingsplan	10
1.5. Benodigde vergunningen en toestemmingen	11
1.6. De milieueffectrapportage en het wettelijk kader	12
1.7. Het MER nader toegelicht	12
1.7.1. Doel	12
1.7.2. Onderdelen	13
1.8. Procedure	14
2. Reikwijdte en detailniveau	15
2.1. Reikwijdte – geografisch	15
2.2. Reikwijdte – functioneel	16
2.3. Reikwijdte – tijdshorizon	16
2.4. Detailniveau	16
2.4.1. Archeologie	17
2.4.2. Bodem en water	18
2.4.3. Externe veiligheid	20
2.4.4. Duurzaamheid	22
2.4.5. Flora en Fauna (soortenbescherming) en Natuur (gebiedsbescherming)	22
2.4.6. Geluid	25
2.4.7. Geur	26
2.4.8. Gezondheid	26
2.4.9. Landbouwkundige structuur	26
2.4.10. Landschap en cultuurhistorie	28
2.4.11. Luchtkwaliteit	32
2.4.12. Verkeer en parkeren	33
3. Milieubeoordeling	34
3.1.1. Referentiesituatie	34
3.1.2. Alternatievenontwikkeling	34
4. Beoordelingskader	38
4.1.1. Onderzoekscriteria	38
4.1.2. Wijze van beoordeling	39
Bijlagen	40
Bijlage 1: Beleidskader	41
Bijlage 2: Woordenlijst	50

1. Inleiding

1.1. Introductie

Landgoed Middachten ligt in de gemeente Rheden, ten oosten van De Steeg en ten noorden van de IJssel. Het landgoed ligt op de overgang van de Veluwezoom naar het IJsseldal. Het landgoed bestaat uit het kasteel met kasteeltuin en grachten, droge bossen op de Veluwezoom, bron- en andere natte bossen en landbouwgronden langs de Middachter Allee en in de uiterwaarden. Ook enkele pachtboerderijen maken deel uit van het landgoed. Op deze boerderijen worden door enkele pachters melkveebedrijven uitgeoefend. De huidige ligging van één van de melkveebedrijven (Borchkeppel, Eikenstraat 3) staat zowel de natuurdoelen als de beoogde agrarische ontwikkelingen op het landgoed in de weg. In overleg met betrokkenen zoals verpachter, de pachtboer, provincie en gemeente is een plan ontwikkeld voor de herschikking van enkele functies op het landgoed. De verplaatsing van de bestaande melkveehouderij Eikenstraat 3 naar een nieuwe locatie aan de Eikenstraat ongenummerd tussen de bestaande bronbossen en de snelweg A348 vormt de kern van dit plan. In combinatie met deze ontwikkeling wordt de agrarische bedrijfsvoering op Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 beëindigd. De verplaatsing leidt tot een betere ecologie en een structuurverbetering van de landbouw op het landgoed.

In onderstaande figuur wordt de ligging van de drie locaties weergegeven.

Figuur 1: Ligging drie betrokken locaties.

Bron: Bing Maps

In het kader van de bestemmingsplanprocedure en het traject van de omgevingsvergunning wordt een planMER (Milieueffectrapport voor plannen) opgesteld. Gezien de mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden maakt een zogenaamde passende beoordeling onderdeel uit van dit rapport. In het bestemmingsplan wordt een nieuw agrarisch bouwvlak opgenomen dat de oprichting van een melkveehouderij mogelijk maakt. Tevens moeten de milieueffecten worden beschreven van alternatieven die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen.

Alhoewel de ontwikkelingen op de locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 op zichzelf staand niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn, moet geconcludeerd worden dat deze onlosmakelijk zijn verbonden met het initiatief aan de Eikenstraat ong. De effecten van de herontwikkeling van deze locaties worden dan ook in het MER meegenomen. Vanzelfsprekend zal de nadruk echter liggen op de locatie Eikenstraat ongenummerd.

Ter voorbereiding van het plan MER is deze notitie Reikwijdte en detailniveau opgesteld waarin de aanpak van de m.e.r. wordt beschreven.

De informatie in deze notitie Reikwijdte en detailniveau is bedoeld voor alle betrokkenen zoals omwonenden, bevoegd gezag, maatschappelijke organisaties en de voorgeschreven wettelijke adviseurs. Na raadpleging van bestuursorganen en adviseurs en de inspraakreacties wordt op basis van de notitie Reikwijdte en detailniveau het MER opgesteld.

1.2. Aanleiding

De aanleiding voor het project is tweeledig. Met de beëindiging van de agrarische bedrijfsvoering op Eikenstraat 3 wordt een bijdrage geleverd aan herstel van waardevolle natuur op het landgoed (unieke bronbossen). Daarnaast levert het project een structuurverbetering op voor de landbouw op het landgoed Middachten. Hieronder worden beide doelstellingen nader belicht. Tenslotte wordt in deze paragraaf ook kort ingegaan op het traject dat vooraf is gegaan aan de initiatieven die in deze notitie worden beschreven.

Ecologie

Ten zuiden van de bebouwing van de melkveehouderij aan de Eikenstraat 3 liggen het Kooibos en het Faisantenbos. Dit zijn zeer waardevolle en unieke bronbossen waar door schoon en kalkrijk kwelwater bijzondere bronvegetaties voorkomen. Eutrofiëring (voedselverrijking van water en uiteindelijk ook van de bodem) ten gevolge van de agrarische bedrijfsactiviteiten aan de Eikenstraat 3 staat het natuurherstel van deze bossen in de weg. De oorzaak hiervan ligt in de natuurlijke ligging van de bestaande bedrijfslocatie in de overgang van de hoger gelegen cultuurgronden naar de lager gelegen bronbossen. In het MER zal beschreven worden op welke wijze en in welke mate de bedrijfsverplaatsing bijdraagt aan het natuurherstel van deze bossen. Uit eerder onderzoek (Rapport waterkwaliteit bronbossen landgoed Middachten, januari 2000, Hanhart consult) is gebleken dat eutrofiëring van de bronbossen kan worden voorkomen door de bron van de lozing, het agrarisch bedrijf, uit het bovenstroomse gebied te plaatsen.

Structuurverbetering landbouw

De melkveehouderij is van oudsher één van de belangrijkste pijlers onder het landgoed Middachten. Ook vandaag de dag vormt de melkveehouderij een belangrijke economische drager onder het landgoed. Voor het voortbestaan van de landbouw op het landgoed is het essentieel dat de veehouderijen beschikken over voldoende omvang en een goede verkaveling. Overigens zonder daarbij de historische- en natuurlijke waarden van het landgoed uit het oog te verliezen. Daarnaast moeten de agrarische opstallen voldoen aan de hedendaagse wensen en eisen.

Naast het economisch belang van de landbouw, voor zowel het landgoed als de pachter, mag ook

de functie van de landbouw als beheerder van het landschap niet uit het oog worden verloren. De cultuurgronden die in eigendom zijn van landgoed Middachten zijn in gebruik van pachtboeren die deze hoofdzakelijk in gebruik hebben als grasland. Om de bestaande landschappelijke waarden van het landgoed te behouden is het van belang dat de gronden in gebruik blijven van melkveehouders. Dit geldt zowel voor de gronden ten noorden als ten zuiden van de A348.

Eikenstraat 3

Aan de Eikenstraat 3 is een melkveehouderij gelegen. De agrarische bedrijfsgebouwen op de locatie zijn verouderd en bieden onvoldoende dierplaatsen. Zo zijn er in de ligboxenstal 132 boxen aanwezig en is de jongveeststal gebouwd voor 90 dieren. Het huidige erf biedt onvoldoende ruimte voor schaalvergroting en een efficiëntere bedrijfsvoering. Daarnaast is rond de locatie geen huiskavel te realiseren van voldoende omvang.

De toekomstige veehouder op Eikenstraat ongenummerd pacht momenteel de locatie Eikenstraat 3. Op dit moment zijn de stallen in gebruik. Het is de essentie van de pachter om de locatie de komende tijd te gebruiken voor de opfok van jongvee, en zo mogelijk ook voor het huisvesten van melkvee, dat na realisatie van de bebouwing op Eikenstraat ongenummerd verhuist naar de nieuwe stallen.

Buitensingel 60

Ook op de locatie Buitensingel 60 is de bestaande bedrijfsbebouwing verouderd en van onvoldoende omvang. Bovendien beschikt deze locatie niet over een ontsluiting die geschikt is om het hedendaagse bedrijfsverkeer van en naar een melkveehouderij in de beoogde omvang te verwerken. De locatie is immers ontsloten via het dorp Ellecom.

Juiste moment

Op dit moment zijn de randvoorwaarden aanwezig om de beoogde bedrijfsverplaatsing en herontwikkeling van de vrijkomende erven te realiseren. Er is op de bestaande erven sprake van afgeschreven bedrijfsbebouwing die niet meer voldoet aan de hedendaagse eisen die een melkveebedrijf stelt. Daarnaast is een nieuwe pachter gevonden die bereid is te investeren in een nieuw bedrijf.

Voorgeschiedenis

Als onderdeel van het beleid van de Provincie Gelderland voor de Veluwe is in 2001 een gebiedsproces opgestart voor de Havikerpoort. In dit proces kwam naar voren dat een aantal bronbossen, gelet op de huidige ecologische staat, bijzondere aandacht vragen. Specifiek gaat het daarbij om het Kooibos en Faisantenbos. Maatregelen in de waterhuishouding van het gebied moeten verdere verdroging voorkomen.

In 2008 heeft de provincie het Waterschap Rijn & IJssel gevraagd om voor de Middachterbroek en de Ellecomse polder een GGor plan uit te werken.

Het Inrichtingsplan kent twee doelen:

1. Herstellen van de bronbossen in Middachten;
2. Ecologisch inrichten en beheren van de waardevolle beken.

De grondeigenaren in de Ellecomse Polder (Landgoed Middachten en Protestantse Gemeente te Ellecom De Steeg) publiceerden in 2012 vervolgens een plan Borchkeppel om ondermeer.

- een eutrofiërend agrarisch bedrijfskavel bij de Bronbossen te amoveren;
- een agrarisch bedrijfsperceel in het midden van de Ellecomse Polder te verplaatsen naar de Eikenstraat;
- de Ellecomse Polder landschappelijk in te richten;
- de Ellecomse Polder agrarisch te kunnen blijven beheren.

Dit plan sluit aan op het voornemen van de overheid, grondeigenaar en agrarisch ondernemer om het bedrijf aan de Eikenstraat te verplaatsen naar een nieuwe locatie verderop aan de Eikenstraat. Hiervoor is door de provincie een verplaatsingssubsidie verleend en de noodzakelijke Natuurbeschermingswet vergunning is aangevraagd. Het ontwerpbesluit is gepubliceerd Gedurende de publicatietermijn zijn geen zienswijzen ingediend.

Door een gezamenlijk plan van grondeigenaren, waterschap en provincie wordt het mogelijk een duurzaam landschappelijk en agrarisch beheer in de Ellecomse Polder te realiseren, dat voldoet aan de doelen van het oorspronkelijke Inrichtingsplan. Hiervoor zijn in 2012 het inrichtingsplan en het plan Borchkeppel geïntegreerd tot één Natuur- en landschapsplan Ellecomse Polder, met instemming van alle betrokken instanties en grondeigenaren.

Uit de studies en gevoerde overleggen is gebleken dat dit de meest geschikte locatie is binnen het landgoed om een melkveehouderij op te richten in de beoogde omvang.

Bovenstaande impliceert dat in 2012 betrokken instanties positief staan tegenover de verplaatsing van een melkveehouderij naar de nieuwe locatie aan de Eikenstraat.

Bij de uitwerking van het MER wordt overigens diepgaander ingegaan op de locatiekeuze.

Het college van burgemeester en wethouders heeft in 2013 besloten om in principe medewerking te verlenen aan verplaatsing van de melkveehouderij naar de locatie Eikenstraat ongenummerd (principebesluit).

1.3. Voorgenomen activiteit

In het kader van herstel en behoud van de kwetsbare en bijzondere bronmilieus van het Faisantenbosch en Middachterbos en de behoefte aan een toekomstbestendig agrarisch bedrijf op Landgoed Middachten wordt:

- het agrarisch bouwvlak Buitensingel 60 verplaatst naar een veldkavel aan de Eikenstraat;
- op het veldkavel aan de Eikenstraat een melkveehouderij opgericht voor 300 melkkoeien met bijbehorend jongvee;
- de agrarische bedrijfsvoering van de melkveehouderij Eikenstraat 3 beëindigd;
- de vrijkomende locatie Eikenstraat 3 omgevormd tot een woonerf met drie woningen en één gezamenlijk bestaand bijgebouw;
- de locatie Buitensingel eveneens een woonerf met een enkele woning met bijgebouw(en).

Het ruimtelijk beleid van de provincie Gelderland biedt slechts beperkte mogelijkheden voor het vestigen van een nieuwe veehouderij. In beginsel is dit alleen mogelijk indien elders een bedrijf wordt beëindigd. In dit plan krijgt dit vorm door een herziening van de agrarische bedrijfsbestemming van het perceel Buitensingel 60.

De ontwikkelingen op de locaties Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 worden hieronder nader beschreven. Daarna wordt kort ingegaan op de huidige, vergunde en toekomstige dieraantallen op de genoemde locaties.

Eikenstraat ongenummerd

Op de planlocatie aan de Eikenstraat ongenummerd wordt een nieuwe melkveehouderij gerealiseerd met een omvang van 300 melk- en kalfkoeien en 168 stuks jongvee. Het plan is om een nieuwe ligboxenstal te bouwen voor de melkkoeien voorzien van een melkstal. Een tweede stal wordt gebouwd voor het huisvesten van het jongvee en de pasgeboren kalveren. Daarnaast wordt een bedrijfswoning en een machineberging opgericht. Voor een bedrijf met deze omvang is een bouwvlak benodigd van circa twee hectare. Daarbij dient opgemerkt te worden dat dit nieuwe bouwvlak slechts gedeeltelijk wordt benut voor het huisvesten van vee. Een groot deel van de ruimte op het bouwvlak gaat op aan de opslag van ruwvoer, verkeersruimte, de stalling van machines en een bedrijfswoning met siertuin. Er wordt 5.250 m² gebouwen gerealiseerd (exclusief sleufsilos). Tenslotte wordt binnen het bouwvlak ruimte gereserveerd voor een goede landschappelijke inpassing van de nieuwe bebouwing, opslagen en erfverharding. Hierna is een impressie weergegeven van een mogelijke inrichting.

Figuur 2: Mogelijke inrichting locatie Eikenstraat ongenummerd

Bron: Buro Lubbers

Eikenstraat 3

Op de locatie Eikenstraat 3 wordt de agrarische bedrijfsvoering volledig beëindigd. Hiermee wordt de voornaamste bron van eutrofiëring van de bronbossen weggenomen. De landschapsontsierende voormalige bedrijfsbebouwing op het overerf wordt grotendeels gesloopt. De boerderij krijgt een woonfunctie en op het overerf wordt nieuwe woonbebouwing opgericht. Het is de bedoeling dat dit uiteindelijk resulteert in drie woningen en een bestaand bijgebouw. Hierna is een impressie van een mogelijke invulling van deze locatie weergegeven die voorziet in het oprichten van drietal woningen met een bestaande kapschuur als één gemeenschappelijk bijgebouw.

Figuur 3: Mogelijke inrichting situatie locatie Eikenstraat 3
Bron: Buro Lubbers

Buitensingel 60

De agrarische bedrijfsvoering op deze locatie wordt gestaakt. De locatie wordt bestemd en ingericht voor wonen. Hierna is een impressie weergegeven van een mogelijke invulling van Buitensingel 60 met één woning en bijgebouwen.

Figuur 4: Mogelijke inrichting situatie locatie Buitensingel 60
Bron: Buro Lubbers

Huidige vergunningen

De mogelijkheden om in de toekomst dieren te kunnen houden op de locatie Eikenstraat ong. worden mede bepaald door de vergunde rechten die op dit moment aanwezig zijn op de bij dit project betrokken locaties. Indien wordt gekeken naar de dieraantallen in de vergunde situatie (milieu en Natuurbeschermingswet) dan leidt dit tot het volgende overzicht:

	Vergund Eikenstraat 3 (milieu)	Vergund Buitensingel 60 (milieu)	Vergund Buitensingel 60 (Nb)	Vergund Eikenstraat. ong. (Nb)
Melkvee	106	88	88	300
Jongvee	74	74	74	168
Paarden	12	2	0	0

Aan de verleende vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet voor de locatie Eikenstraat ong. (27 mei 2015) zijn enkele voorwaarden verbonden die rechtstreeks samenhangen met de ruimtelijke procedure waarvoor de m.e.r. wordt doorlopen. Deze moeten waarborgen dat de veehouderijen aan de Buitensingel 60 en Eikenstraat 3 beëindigd worden en blijven.

1.4. Bestemmingsplan

De drie locaties (Eikenstraat 3, Eikenstraat ong. en Buitensingel 60) zijn gelegen binnen het plangebied van het geldende bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Rheden. Dit plan is op 27 januari 2009 vastgesteld door de gemeenteraad. Zowel de vestiging van een nieuw bedrijf als de omschakeling van agrarisch naar wonen past niet binnen de regels van dit bestemmingsplan. De drie locaties in dit plan hebben op grond van dit bestemmingsplan een agrarische bestemming. Voor de locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 geldt dat wonen, met uitzondering van een bedrijfswoning, niet mogelijk is. Voor Eikenstraat ong. ontbreekt een bouwvlak waardoor het

oprichten van bebouwing niet mogelijk is. Er is dan ook een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken. De gemeente Rheden is bevoegd gezag voor de herziening van het bestemmingsplan. Tussen gemeente en initiatiefnemer is een intentieovereenkomst gesloten die er op gericht is de gewenste ontwikkeling planologisch mogelijk te maken.

1.5. Benodigde vergunningen en toestemmingen

Om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken zijn er naast de herziening van het bestemmingsplan diverse vergunningen noodzakelijk. Er wordt vanuit gegaan dat een inrichtingsplan onderdeel zal uitmaken van de juridische regeling in het bestemmingsplan. De uitvoering van dit inrichtingsplan kan dan uitgesloten worden van de vergunningplicht voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (voorheen aanlegvergunning). Beoordeling van deze concrete werkzaamheden vindt immers al plaats in het kader van de vaststelling van het bestemmingsplan. Hiermee wordt voorkomen dat dezelfde maatregelen twee maal worden getoetst.

De locaties Eikenstraat ongenummerd en Buitensingel 60 zijn gelegen binnen het rivierbed van de IJssel waardoor hiervoor het Barro van toepassing is. Op de Eikenstraat ongenummerd kan alleen worden gebouwd indien de toevoeging van m³'s aan bebouwing wordt gecompenseerd door maaiveldverlaging (incl. afgraven deel bestaande terp) ter plaatse van Buitensingel 60. Dit is het resultaat van ambtelijk vooroverleg tussen Landgoed Middachten, gemeente en Rijkswaterstaat). De afspraken worden verankerd in de bestemmingsplanregels door middel van een voorwaardelijke verplichting.

Hieronder wordt per locatie nader toegelicht welke vergunningen en toestemmingen nodig zijn.

Eikenstraat ong.

Voor de oprichting van het melkveebedrijf is een omgevingsvergunning nodig. Daarnaast is een uitritvergunning nodig voor de aansluitingen op de Eikenstraat. Ook voor de aansluiting op de gemeentelijke riolering en de kap van enkele bomen is een vergunning nodig. De gemeente Rheden is bevoegd gezag voor de het verlenen van de genoemde vergunningen.

Voor het oprichten en in werking hebben van een melkrundveebedrijf is tevens een vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet. Laatstgenoemde vergunning is inmiddels verleend door de Provincie. De vergunning voorziet in een bedrijfsomvang van 300 melkkoeien en 168 stuks jongvee. Ook het stalsysteem ligt vast in deze vergunning. Indien uit het MER een wijziging volgt van de planopzet kan dit er in resulteren dat in het kader van de omgevingsvergunningaanvraag opnieuw moet worden getoetst aan de Natuurbeschermingswet.

Eikenstraat 3

Er is een omgevingsvergunning nodig voor de sloop van de bestaande bedrijfsbebouwing en er is een omgevingsvergunning nodig voor het oprichten van de nieuwe woningen. Daarnaast is een vergunning nodig voor het aansluiten van de nieuwe woningen op de gemeentelijke riolering. Voor de kap van bomen is eveneens vergunning nodig. De gemeente Rheden is bevoegd gezag.

Buitensingel 60

De bedrijfswoning met aangrenzend bijgebouw wordt gehandhaafd. De overige bestaande bedrijfsbebouwing worden gesloopt. Hiervoor moet een melding worden ingediend bij burgemeester en wethouders. Voor het oprichten van een nieuwe kapschuur en de aanleg van een buitenbak moet een vergunning worden verleend. De gemeente Rheden is bevoegd gezag.

1.6. De milieueffectrapportage en het wettelijk kader

In de beoogde herziening van het bestemmingsplan wordt aan de Eikenstraat ong. een melkveehouderij mogelijk gemaakt waar 300 melkkoeien en 168 stuks jongvee worden gehouden. Op grond van het Besluit m.e.r. is de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren met een omvang van 200 stuks of meer melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar en/of 340 stuks of meer vrouwelijk jongvee tot 2 jaar en/of 340 stuks of meer melk-, kalf- en zoogkoeien ouder dan 2 jaar en vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, m.e.r.-beoordelingsplichtig (zie 14 van onderdeel D van de bijlagen van het Besluit m.e.r.). Voor het project geldt dan ook een beoordelingsplicht. Voor een bestemmingsplan dat een beoordelingsplichtige activiteit mogelijk maakt geldt echter direct een plicht om een m.e.r. te doorlopen.

Ten gevolge van de uitvoering van dit plan kunnen mogelijk significant negatieve effecten op beschermde natuurgebieden optreden. Gelet op deze mogelijke effecten moet een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet worden uitgevoerd. Een bestemmingsplan waarvoor een passende beoordeling moet worden opgesteld is eveneens m.e.r.-plichtig. De reden om een m.e.r. te doorlopen is dus tweeledig.

Gelet op het voorgaande wordt een planMER (het rapport) opgesteld waarvoor de uitgebreide procedure wordt gevolgd. In het MER worden (mogelijke) milieueffecten (geur, externe veiligheid, geluid, luchtkwaliteit), archeologie, bodem en water, duurzaamheid, flora, fauna en natuur, gezondheid, landbouwkundige structuur, landschap en cultuurhistorie, verkeer en parkeren in beeld gebracht, zodat deze effecten een volwaardige rol kunnen spelen bij de besluitvorming. De passende beoordeling wordt als zelfstandig leesbaar hoofdstuk opgenomen in het rapport.

Zoals hiervoor reeds is aangegeven wordt om de beoogde plannen juridisch-planologisch mogelijk te maken een bestemmingsplan opgesteld. De m.e.r.-beoordelingsplicht heeft ook consequenties voor de bestemmingsplanprocedure. De Wet milieubeheer maakt het mogelijk om één milieueffectrapport te maken ingeval voor een activiteit, tegelijkertijd een besluit en een plan worden voorbereid en dat plan uitsluitend wordt voorbereid met het oog op de inpassing van die activiteit in dat plan. Van deze mogelijkheid tot combinatie van procedures wordt voor deze activiteit gebruik gemaakt.

1.7. Het MER nader toegelicht

1.7.1. Doel

Het doel van de m.e.r.-procedure is om het milieubelang naast andere belangen een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming. Daarom dienen van grootschalige projecten de milieugevolgen in beeld te worden gebracht, voordat besluitvorming plaatsvindt.

De voorliggende notitie is de eerste stap in zowel de bestemmingsplanprocedure als de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Het is als Mededeling aan bevoegd gezag het eerste document in

de vergunningprocedure voor de plan-m.e.r. Deze mededeling is bedoeld om derden (burgers, belangengroepen, toekomstige gebruikers) te informeren over het initiatief, de procedure en de te verwachten milieugevolgen. In deze notitie staat ook waar de plan-m.e.r. aandacht aan zal besteden ter voorbereiding op het vaststellen van het bestemmingsplan.

Kaderstellend in het bepalen van reikwijdte en detailniveau zijn de volgende overwegingen:

- a. Voor het onderwerp moet redelijkerwijs in tijd en ruimte een causaal verband te leggen zijn tussen het plan en de milieugevolgen.
- b. Het detailniveau en de mate van uitvoerigheid moeten aansluiten bij het detailniveau en de mate van detaillering van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning.
- c. Uitgegaan moet worden van de ruimte die wettelijke en beleidsmatige kaders bieden.

1.7.2. Onderdelen

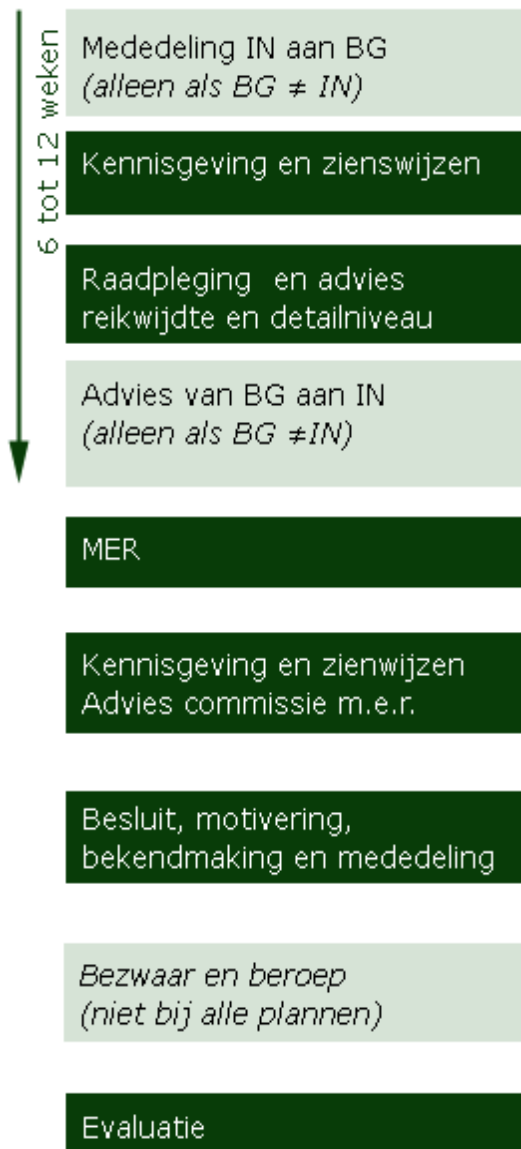
Het MER betreft het milieuraapport waarin de onderzoeksresultaten worden vastgelegd en beoordeeld en bevat conform de huidige wetgeving m.e.r. de volgende onderdelen:

- a. Een beschrijving van wat met de voorgenomen activiteit wordt beoogd.
- b. Een beschrijving van de voorgenomen activiteit.
- c. Een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit.
- d. Een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit niet wordt ondernomen.
- e. Een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit kan hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop de gevolgen zijn bepaald en beschreven.
- f. Een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven.
- g. Een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen.
- h. Een overzicht van de leemten in de onderdelen d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens.
- i. Een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

1.8. Procedure

De m.e.r.-procedure heeft betrekking op het gehele proces van communicatie over en afweging van effecten en ziet er als volgt uit (voor begrippen zie onderaan de pagina):

uitgebreide procedure

legenda

stap alleen in bepaalde gevallen

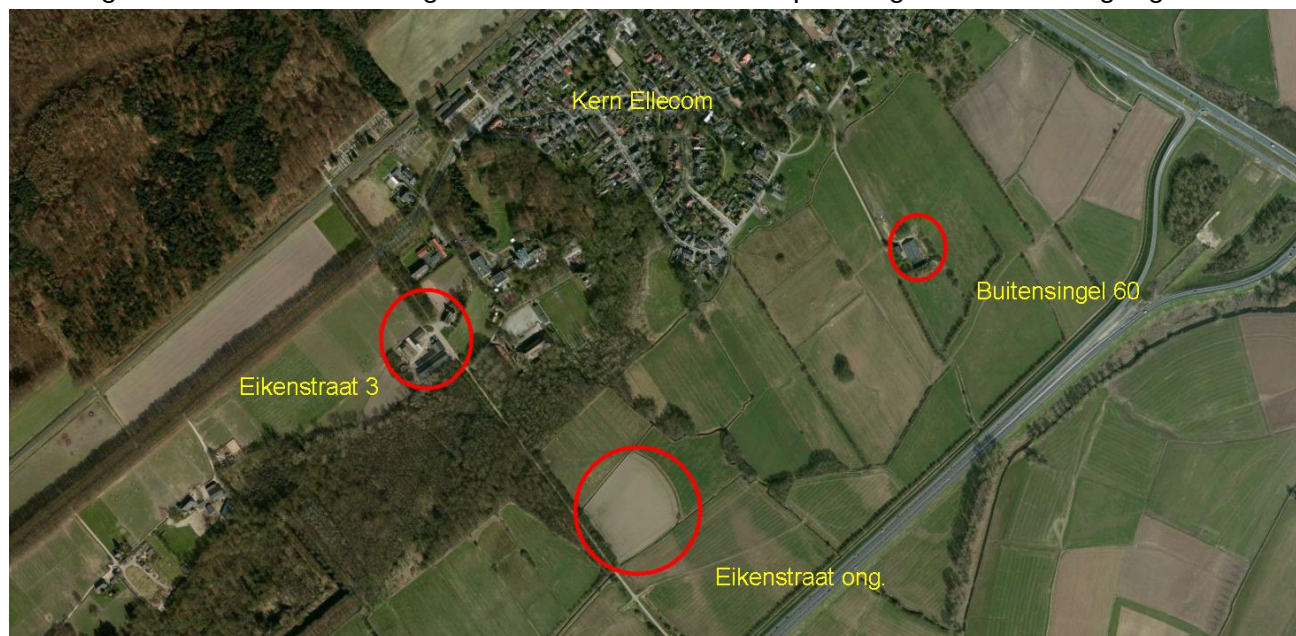
Begrippen

- IN: initiatiefnemer
- BG: bevoegd gezag
- m.e.r.: milieueffectrapportage (de procedure)
- MER: milieueffectrapport

2. Reikwijdte en detailniveau

2.1. Reikwijdte – geografisch

Het plangebied betreft de gronden op de locaties Eikenstraat 3, Eikenstraat ongenummerd en Buitensingel 60 in Ellecom. Dit omvat globaal de locaties als weergegeven op de onderstaande afbeelding. De totale oppervlakte van het plangebied op de locatie Eikenstraat ongenummerd bedraagt circa 2 ha en wordt begrensd door een historische perceelgrens met watergangen.

Figuur 5: Plangebied

Bron: Bing Maps

Het studiegebied van de m.e.r. is groter dan de plangrenzen, omdat de milieueffecten verder kunnen reiken dan de grenzen van het plangebied. Omgekeerd kunnen ontwikkelingen van buiten het plangebied ook van invloed zijn op de milieueffecten in het plangebied. Bij een veehouderij kunnen de milieueffecten buiten het plangebied onder andere bestaan uit ammoniakdepositie op natuurgebieden, geurhinder op omliggende geurgevoelige objecten en fijnstofbelasting. Ten aanzien van geurhinder gelden voor de melkveehouderij vaste afstanden. De minimale afstand tot een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom bedraagt 50 meter vanaf het emissiepunt van het bedrijf. Van de gevel van de stal tot aan de gevel van een geurgevoelig object geldt een minimale afstand van 25 meter.

2.2. Reikwijdte – functioneel

De m.e.r. richt zich op de verplaatsing van een melkveehouderij met een nieuw bouwvlak van circa twee hectare.

Daarbij wordt op de onderstaande aspecten getoetst:

1. Archeologie
2. Bodem en water
3. Externe veiligheid
4. Duurzaamheid
5. Flora en Fauna en Natuur
6. Geluid
7. Geur
8. Gezondheid
9. Landbouwkundige structuur
10. Landschap en cultuurhistorie
11. Luchtkwaliteit
12. Verkeer en parkeren

Het detailniveau waarop deze aspecten worden beoordeeld, worden onder paragraaf 2.4 nader toegelicht.

2.3. Reikwijdte – tijdshorizon

Voor de m.e.r. is het van belang aan te geven binnen welke periode de milieueffecten zich kunnen openbaren. Voor het vaststellen van de planhorizon kan onderscheid gemaakt worden in de termijn die nodig is om de verplaatsing en realisatie van de melkveehouderij te realiseren en een termijn waarin de veehouderij in gebruik is. Er zijn tijdelijke effecten die samenhangen met de werkzaamheden ten behoeve van de bouw en er zijn permanente effecten. Er is gekozen voor een tijdshorizon van 10 jaar vanaf 2015 (2025). Dit is ruim, omdat de meeste effecten zich direct met de bouwwerkzaamheden of kort na ingebruikname zullen manifesteren. Het bestemmingsplan biedt evenwel ruimte voor realisering van maatregelen binnen de plantermijn van 10 jaar en ziet niet toe op realisatie van de maatregelen direct na vaststelling. Tevens kunnen effecten op bijvoorbeeld natuurwaarden in de omgeving zich eventueel op langere termijn manifesteren.

2.4. Detailniveau

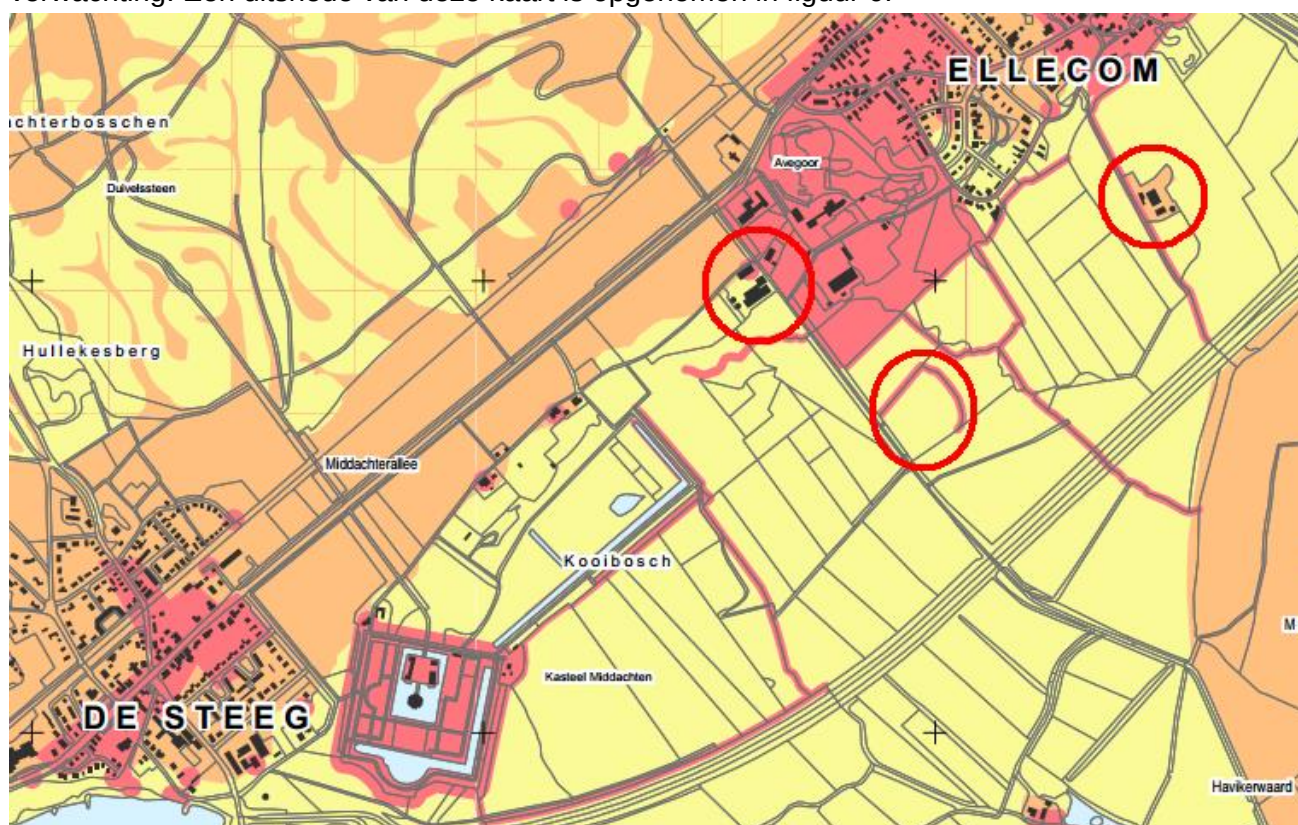
In het MER worden de belangrijkste milieugevolgen van de gewenste ontwikkeling in beeld gebracht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bestaande informatie, haalbaarheidsonderzoeken en milieuonderzoeken die ten behoeve van deze MER en de haalbaarheidsparagraaf van het bestemmingsplan zullen worden uitgevoerd. Allereerst worden de kenmerken van het gebied en de bestaande situatie van het milieu beschreven. Om inzicht te verkrijgen in de bestaande toestand wordt gebruik gemaakt van de haalbaarheidsonderzoeken die worden uitgevoerd om de ontwikkeling planologisch te kunnen regelen. Tevens zal worden gekeken naar de externe werking van het plangebied op kwetsbare functies in de directe nabijheid van het plangebied en eventuele versturende invloeden van buitenaf op de agrarische bedrijfslocatie en de woonerven. Zo ontstaat inzicht in de huidige milieuruimte en de knelpunten daarbinnen. Onder milieuruimte wordt verstaan de theoretische en fysieke speling tussen de aanwezige en toegestane milieubelasting op basis van de vigerende natuur- en milieuwetgeving.

In de volgende paragrafen is per milieuthema aangegeven op welk detailniveau deze in de MER behandeld wordt.

Het relevante beleid van de thema's die in beschrijvende dan wel beoordelende zin terugkomen in het MER zijn in bijlage 1 opgenomen.

2.4.1. Archeologie

Dit facet betreft fysieke sporen in/op de bodem die informatie verschaffen over vroegere menselijke samenlevingen. Het plangebied ligt op grond van het archeologisch beleid van de gemeente Rheden in een gebied met aanduiding aandachtsgebied en archeologisch gebied met een lage verwachting. Een uitsnede van deze kaart is opgenomen in figuur 6.

Archeologische gebieden

- aandachtsgebied
- onderzoeksgebied
- archeologisch gebied met een lage verwachting
- waterbodems

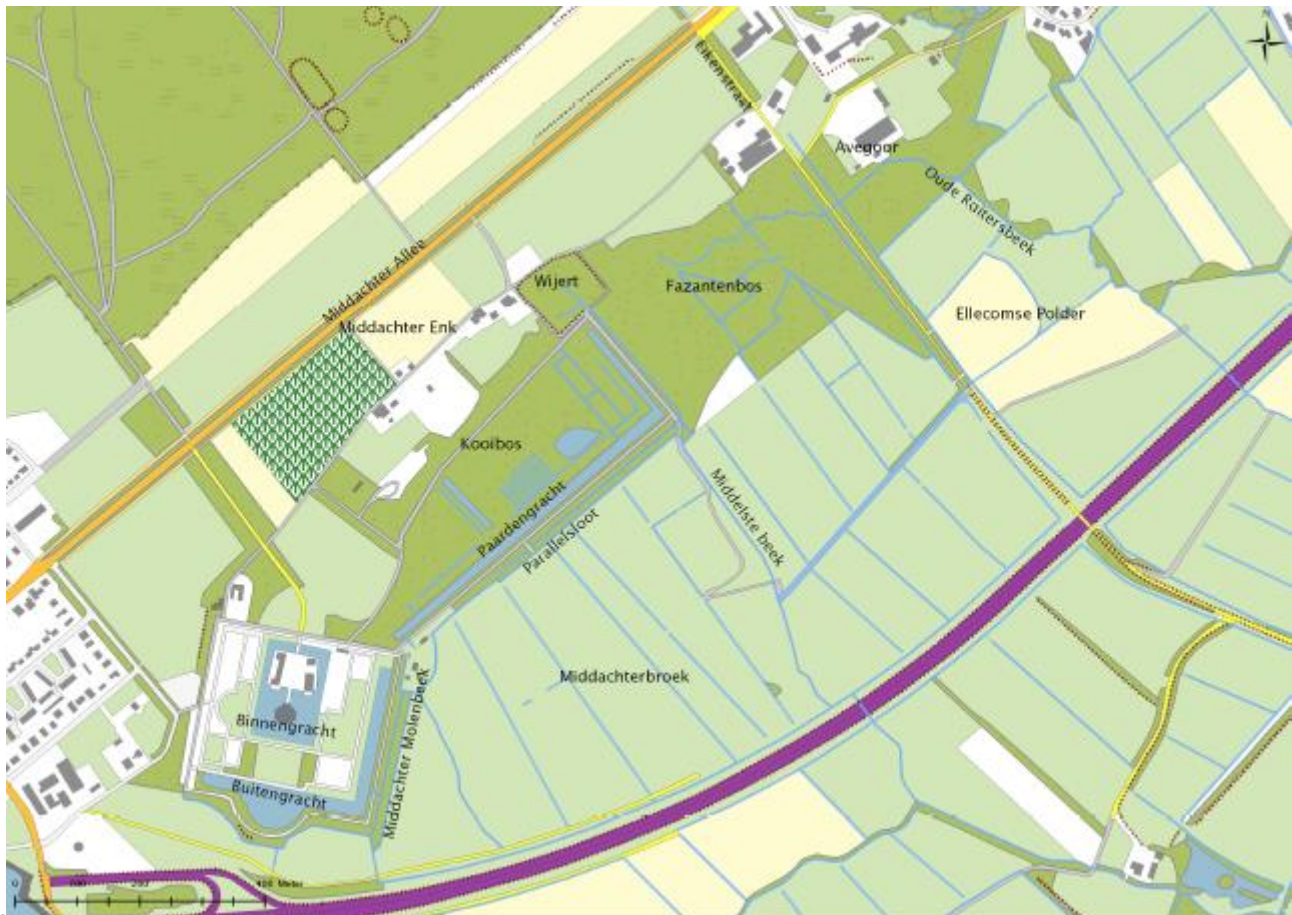
Figuur 6: Uitsnede archeologische verwachtingskaart en legenda gemeente Rheden

Een deel van de locatie Eikenstraat 3 is gelegen in een aandachtsgebied. Ook aan de rand van het plangebied aan de Eikenstraat ongenummerd en aan de rand van Buitensingel 60 is sprake van een aandachtsgebied. Het gaat hierbij volgens de gemeente Rheden om een gebied met een hoge archeologische verwachting waar op grond van een nadere motivering de kans groot is op het aantreffen van archeologische resten die binnen de criteria van de selectieagenda als zeer waardevol voor de gemeente worden aangemerkt. De oppervlaktenorm bedraagt 100 m² bij een verstoringsdiepte vanaf 30 cm. Is het plangebied kleiner, dan is archeologisch onderzoek niet nodig. Is het plangebied even groot of groter, dan is archeologisch onderzoek wel noodzakelijk. Voor alle drie locaties is het gezien de ontwikkelingen noodzakelijk archeologisch onderzoek uit te voeren. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan bepaald worden of voor de voorgenomen bodemingrepen archeologisch vervolgonderzoek wordt aanbevolen. Dit aspect behoeft nader onderzoek in het kader van de m.e.r. Daarbij worden de effecten op archeologische waarden bepaald door de omvang van de bodemverstoring te bepalen ter plaatse van gebieden met archeologische (verwachtings)waarde. Hierin wordt de “Handreiking Cultuurhistorie in MER” van de Rijksdienst betrokken.

2.4.2. Bodem en water

Het criterium voor de beoordeling van dit thema wordt gevormd door de invloed van het plan op de bodemkwaliteit en de (grond)waterhuishouding. Daar waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van de rapportages die ten aanzien van water en natuur zijn opgesteld in het kader van natuurontwikkeling op het landgoed Middachten zoals het “Inrichtingsplan Middachterbroek en Ellecomse Polder”.

In het MER wordt ingegaan op de ingrepen in de bodem en de waterhuishouding zoals aanpassing bodemopbouw, grondverzet, drainage en toename van verhard oppervlak. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de aanlegfase en de gebruiksfase. Daarnaast wordt ingegaan op de waterkwaliteit en de waterhuishouding.

*Figuur 7: Onderzoeksgebied met aanwezige watergangen
Bron: Bosgroep Midden Nederland*

Hieronder wordt ten aanzien van bodem en water nader ingegaan op de drie locaties. Het aspect veiligheid en hoogwater heeft betrekking op meerdere locaties en wordt afzonderlijk behandeld.

Eikenstraat ongenummerd

Op de locatie Eikenstraat ongenummerd zijn verschillende effecten op de waterhuishouding te verwachten. De toename van verhard oppervlak vormt daarbij het grootste aandachtspunt. De invloed van de verschillende alternatieven op het watersysteem zal uitgewerkt worden in het MER.

Daarnaast kan de nieuwe functie, indien er geen aanvullende maatregelen worden getroffen, een bijdrage leveren aan de verslechtering van de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater en de bodemkwaliteit. In het kader van het bestemmingsplan wordt een watertoets uitgevoerd. De resultaten van deze toets worden verwerkt in het MER. De beoogde ontwikkeling is in relatie tot de waterhuishouding in het voortraject ambtelijk besproken met het waterschap Rijn en IJssel. De volgende aandachtspunten zijn daarbij geformuleerd:

- er dient rekening te worden gehouden met ecologisch waardevolle watergangen (HEN-watergangen);
- het vuile gedeelte van het erf mag niet lozen op het oppervlaktewater en dient geborgen te worden in een voorziening, vervolgens kan het wel worden uitgereden;
- toename van het verhard oppervlak moet worden gecompenseerd.

Om te waarborgen dat aan de bovengenoemde uitgangspunten wordt voldaan wordt de toename van het verhard oppervlak bepaald. Op basis hiervan kan berekend worden welke voorzieningen getroffen moeten worden. In het MER wordt aangegeven welke effecten vervolgens zijn te verwachten.

De gronden rond de planlocatie aan de Eikenstraat ongenummerd is in gebruik als landbouwgrond. Er zijn vanuit het verleden geen activiteiten bekend die hebben kunnen leiden tot een bodemverontreiniging. Door middel van een bodemonderzoek wordt dit nader getoetst en wordt inzichtelijk gemaakt of de bodemkwaliteit geschikt is voor het beoogde gebruik.

Eikenstraat 3

Uit reeds uitgevoerd onderzoek kan geconcludeerd worden dat de beëindiging van de agrarische bedrijfsvoering op het perceel Eikenstraat 3 een positief effect heeft op de waterkwaliteit in de kwetsbare bronbossen ten zuiden van het perceel. Op basis van bestaand onderzoek (Rapport waterkwaliteit bronbossen landgoed Middachten, januari 2000, Hanhart consult) wordt dit effect gewaardeerd en meegenomen in het MER.

De locatie Eikenstraat 3 is in gebruik als agrarisch erf. Er wordt een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd om in beeld te brengen of de bodemkwaliteit geschikt is voor het toekomstig gebruik.

Buitensingel 60

Ook op de locatie Buitensingel 60 is sprake van het blijvend staken van de bedrijfsactiviteiten die een mogelijk risico vormen voor de bodem- en grondwaterkwaliteit. Daarnaast wordt ter compensatie van de nieuwe bebouwing aan de Eikenstraat ongenummerd in het winterbed grond afgegraven (onder andere deel van de terp Buitensingel 60). Ook de effecten van deze maatregelen worden meegenomen in het MER.

Veiligheid en hoogwater

Tenslotte zal in het MER ook het aspect veiligheid en hoogwater meegenomen worden. De locaties Buitensingel 60 en Eikenstraat ongenummerd zijn gelegen binnen het bergend regime van het rivierbed. Nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. Praktisch betekent dit dat elke toegevoegde m³ aan grond en/of bebouwing onder het Maatgevend Hoogwater van 11,50+ NAP gecompenseerd wordt in hetzelfde deel van het bergende deel van het rivierbed. In het MER wordt dit in beeld gebracht voor de verschillende alternatieven.

2.4.3. Externe veiligheid

Aan de hand van de Risicokaart is een inventarisatie verricht van risicobronnen in en rond het plangebied. Op de Risicokaart staan meerdere soorten risico's, zoals ongevallen met brandbare, explosieve en giftige stoffen, grote branden of verstoring van de openbare orde. In totaal worden op de Risicokaart dertien soorten rampen weergegeven. In de volgende afbeelding is een uitsnede van de Risicokaart weergegeven.

Bron: Risicokaart Nederland

- het plangebied zich niet bevindt binnen de risicocontour van Bevi- en Brzo- inrichtingen dan wel inrichtingen die vallen onder het Vuurwerkbesluit (plaatsgebonden risico).
- het plangebied zich niet bevindt in een gebied waarbinnen een verantwoording van het groepsrisico nodig is.
- het plangebied niet gelegen is binnen de veiligheidsafstanden van het vervoer gevaarlijke stoffen.
- het plangebied niet gelegen is binnen de veiligheidsafstanden van buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

- © DLV Bouw, Milieu en Techniek BV
Boerderijverplaatsing Landgoed Middachten

2.4.4. Duurzaamheid

Het aspect duurzaamheid wordt benaderd vanuit enkele ruimtelijk relevante onderdelen. De mogelijkheden om (in de toekomst) zonnepanelen toe te passen worden (mede) bepaald door de situering van de nieuwe gebouwen. In het MER wordt dit inzichtelijk gemaakt voor de locaties Eikenstraat 3 en Eikenstraat ong. waar nieuwe bebouwing wordt opgericht. Daarnaast wordt het aantal verkeers- en vervoersbewegingen beïnvloed door de verkaveling. Dit wordt ook in het MER inzichtelijk gemaakt. Overige thema's die betrekking hebben op duurzaamheid komen terug in de hoofdstukken over water en natuur (stikstofemissie).

2.4.5. Flora en Fauna (soortenbescherming) en Natuur (gebiedsbescherming)

Soortenbescherming

De bescherming van in het wild levende planten en dieren is in Nederland geregeld in de Flora- en Faunawet. In Nederland komen ongeveer 40.000 plant- en diersoorten voor, waarvan er ongeveer 1.000 onder de werking van de Flora- en Faunawet vallen. Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Als hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden gevraagd.

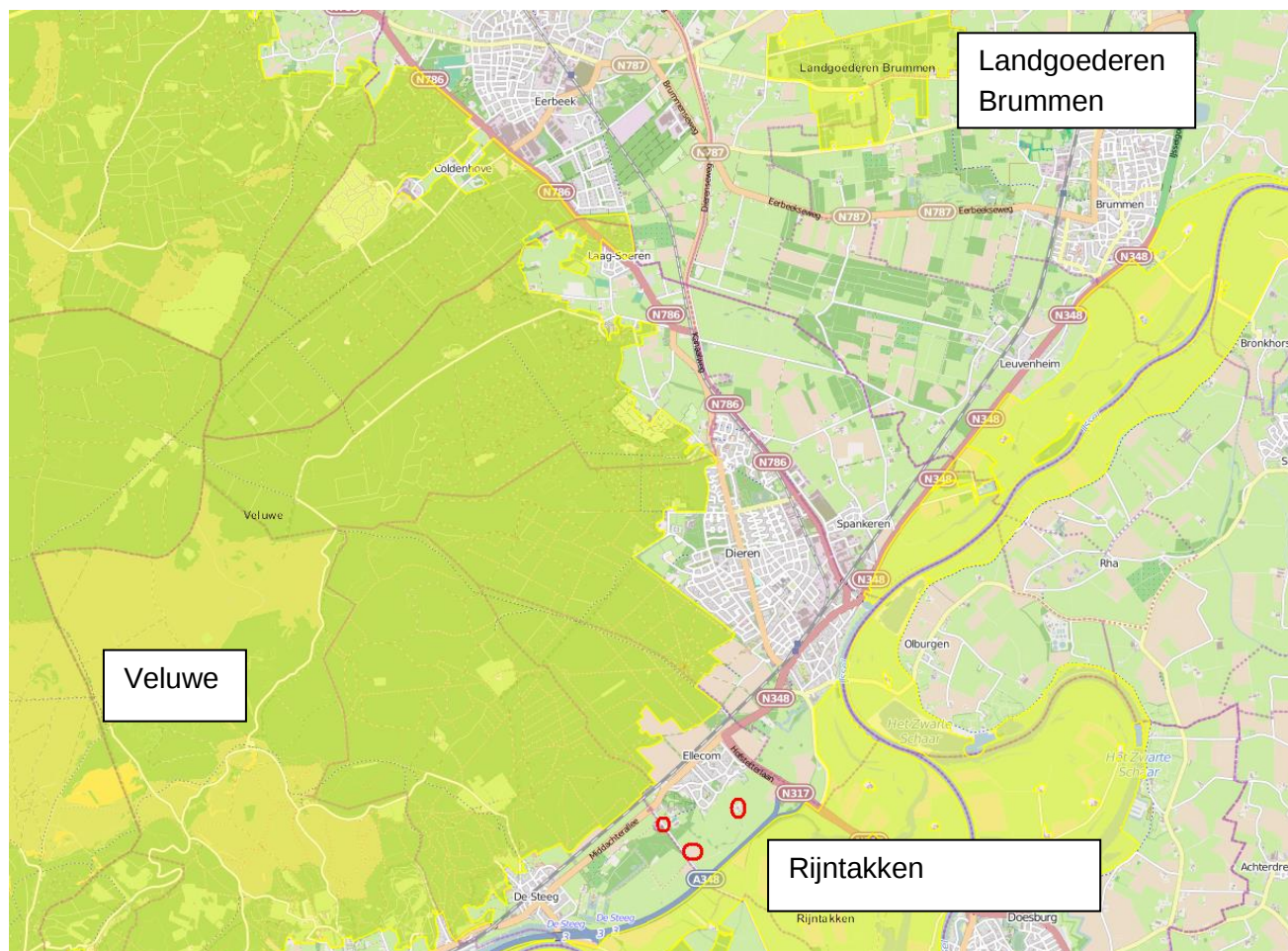
In het kader de m.e.r. wordt een quickscan flora & fauna uitgevoerd. Hierin wordt onderzocht of binnen het plangebied en de directe omgeving beschermde soorten aanwezig zijn of zijn te verwachten. Vervolgens wordt beschreven of één van de initiatieven uit het MER mogelijk negatieve effecten heeft op aanwezige beschermde soorten of de te verwachten beschermde soorten. Indien negatieve effecten zijn te verwachten dan worden eventueel aanvullende maatregelen beschreven.

Gebiedsbescherming

De bescherming van natuurgebieden is in Nederland geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet biedt onder andere de juridische basis voor de aanwijzing van te beschermen gebieden. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn door de Natuurbeschermingswet in de nationale regelgeving verankerd.

De Natuurbeschermingswet 1998 kent drie typen gebieden:

- Natura 2000 gebieden.
- Beschermde natuurmonumenten.
- Gebieden die de Minister van EZ aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), zoals Wetlands.

Figuur 9: Situering planlocaties (rode cirkels) t.o.v. Natura 2000 gebieden

Bron: Alterra

De planlocaties zijn niet in een Natura 2000 gebied gelegen. Het plan ligt in de omgeving van twee Natura 2000 gebieden, te weten Rijntakken op ca. 380 meter, Veluwe op ca. 900 meter en landgoederen Brummen op ca. 8 kilometer van de planlocatie. In het kader van de m.e.r. wordt de toename van ammoniakdepositie op de voor verzuringgevoelige habitats binnen de Natura 2000 gebieden bepaald in relatie tot de vastgestelde kritische depositiewaarde. In het MER wordt onderzocht of er sprake is van een toename van de ammoniakdepositie op de dichtstbijzijnde verzuringsgevoelige habitats. Deze toename wordt gerelateerd aan de kritische depositiewaarde van de gebieden waarna kan worden beoordeeld of er sprake is van een significant negatief effect.

De berekeningen worden uitgevoerd met behulp van het programma Aagrostacks. Ten aanzien van het voorkeursalternatief is deze berekening overigens reeds uitgevoerd. De berekening heeft ten grondslag gelegen aan de vergunningaanvraag op grond van de Natuurbeschermingswet. Op grond hiervan kan geconcludeerd worden dat het voorkeursalternatief kan leiden tot significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden. In de vergunningaanvraag op grond van de Natuurbeschermingswet voor de locatie Eikenstraat ong. is uitgegaan van saldering. Saldering wordt beschouwd als een mitigerende maatregel. Dat wil zeggen dat de toename van ammoniakdepositie ten gevolge van de ontwikkeling op Eikenstraat ong. geheel of gedeeltelijk teniet wordt gedaan door het intrekken van rechten op de locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60. In het kader van het MER wordt dit inzichtelijk gemaakt in een passende beoordeling.

Voor vergunningen is het vanaf 1 juli 2015 verplicht om te rekenen met het programma AERIUS. Alhoewel deze verplichting niet geldt voor plannen kan overwogen worden om deze rekensystematiek ook voor deze procedure te hanteren.

Bij de toetsing aan de Natuurbeschermingswet wordt rekening gehouden met de maximale planologische situatie. Met betrekking tot de referentiesituatie wordt opgemerkt dat ten aanzien van de vergunningplicht op basis van artikel 19d Natuurbeschermingswet en de plantoets op basis van artikel 19j van dezelfde wet een verschillende referentie wordt aangehouden. In het kader van de vergunningverlening wordt een vergelijking gemaakt tussen de aanvraag en de vergunde situatie op het moment van het aanmelden van het betreffende Natura 2000-gebied. In het kader van de plantoets voor het bestemmingsplan wordt juist gekeken naar de huidige feitelijke situatie.

In de huidige feitelijke situatie wordt er enkel op de locatie Eikenstraat 3 vee gehouden. Op de locatie Eikenstraat ong. zijn geen dieren aanwezig. Op de locatie Buitensingel 60 zijn stallen en stalinrichting nog wel aanwezig maar is er dit moment geen feitelijke bedrijfsvoering. Op de locatie Eikenstraat 3 is met het oog op dit project de bedrijfsvoering door de voormalige pachter gestaakt. Tot dat moment is de locatie in gebruik geweest conform vergunning. Inmiddels wordt de locatie verpacht aan de toekomstige pachter van Eikenstraat ong. De huidige stallen aan de Eikenstraat 3 worden ingezet voor de opfok van vee dat in de toekomst gehouden wordt op Eikenstraat ong. Er is sprake van een overgangssituatie waarin het gehouden aantal dieren sterk kan fluctueren.

In de passende beoordeling mag gebruik worden gemaakt van mitigerende maatregelen. Daarbij mag rekening worden gehouden met externe salderingsmaatregelen. Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) blijkt dat er voorwaarden worden gesteld aan het mogen toepassen van externe salderingsmaatregelen in een passende beoordeling. Zo dient er sprake te zijn van een bepaalde samenhang tussen het opheffen van de agrarische bedrijven en de nieuwvestiging. Die samenhang kan bijvoorbeeld worden ontleend uit een overeenkomst en/of voorwaarden die gesteld staan in een verleende Natuurbeschermingswetvergunning of een intrekingsbesluit.

In het kader van dit project wordt ter beoordeling van de stikstofdepositiereductie die gepaard gaat met de bedrijfsbeëindigingen niet de feitelijk bestaande situatie ten tijde van de vaststelling van het plan, maar moet de vergunde situatie als uitgangspunt worden genomen. Daarbij wordt uitgegaan van de vergunde situatie tijdens de aanwijzing van de betreffende Natuurbeschermingswetgebieden danwel een latere lagere toestemming. Dit is in overeenstemming met vaste jurisprudentie. Specifiek wordt verwezen naar de uitspraak van de Afdeling van 14 augustus 2013 met nummer 201109895/1/R3 waarin dit met zoveel woorden expliciet wordt bepaald. Voor dit plan wordt als uitgangssituatie voor de passende beoordeling genomen:

- feitelijke situatie Eikenstraat ong.;
- vigerende milieuvergunning Eikenstraat 3;
- vigerende Natuurbeschermingswetvergunning Buitensingel 60 (lagere toestemming).
- (deel van) vigerende Natuurbeschermingswetvergunning Oversteeg 45, De Steeg (lagere toestemming).

Binnen het landgoed zijn waardevolle bronbossen gelegen. Vervuild erf- en spoelwater van het

huidige agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat 3 staat het natuurherstel van deze bossen in de weg. In het MER zal beschreven worden op welke wijze en in welke mate de bedrijfsverplaatsing bijdraagt aan het natuurherstel van deze bossen. Daarbij wordt tevens een relatie gelegd met de reeds ingezette maatregelen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van reeds uitgevoerde rapportages zoals het “Integraal inrichtingsplan bronbossen Landgoed Middachten”, “Hydrologisch vooronderzoek Landgoed Middachten” en “Inrichtingsplan Middachterbroek en Ellecomse Polder”.

De planlocatie is niet gelegen in een zone van 250 meter grenzend aan een Wav-gebied. Het dichtstbijgelegen Wav-gebied ligt op een afstand van 850 meter van de planlocatie aan de Eikenstraat ongenummerd. Voldoet dus aan de afstandsnormen volgens de Wet Ammoniak en Veehouderij.

Het plangebied is gelegen in/of nabij een gebied dat is aangemerkt als 'GNN'. De effecten van het plan op het GNN worden in het kader van het MER ook in beeld gebracht. Daarbij dient wel in oenschouw genomen te worden dat het GNN geen externe werking kent.

2.4.6. Geluid

In het MER wordt de mogelijke geluidsbelasting op geluidsgevoelige objecten in de omgeving in beeld gebracht. Hiervoor wordt geen akoestisch onderzoek uitgevoerd maar gebruik gemaakt van de richtafstanden zoals opgenomen in de uitgave Bedrijven en milieuzonering van de VNG. Het doel van het onderzoek is bepalen of de melkveehouderij in de beoogde opzet akoestisch inpasbaar is. Hiervoor wordt de geluidsbelasting van het bedrijf op de omgeving bepaald en getoetst aan de geldende geluidsnormen.

Indien nodig wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn om de geluidsbelasting te reduceren. Het criterium voor de beoordeling vormt de mate waarin de afstand van het bedrijf ten opzichte van omliggende woningen verandert. In verband met de factor geluid wordt in de VNG-brochure een afstand van 30 meter aanbevolen. Ook aan deze afstand wordt daarmee ruim voldaan. Voor zover geluid wordt geproduceerd als gevolg van verkeersbewegingen, kan worden geconstateerd dat de vestiging van het agrarisch bedrijf naar verwachting in beperkte zin verkeersbewegingen genereert. In de eerdergenoemde VNG-brochure wordt bij rundveehouderijen uitgegaan van een potentieel geringe verkeersaantrekkende werking. De verkeersbewegingen zullen hoofdzakelijk uit verkeer van goederen bestaan. Nu zich in de directe omgeving van het plangebied geen geluidgevoelige objecten bevinden, is eventuele overlast vanwege verkeer niet aan de orde.

De Wet geluidhinder (Wgh) stelt eisen ten aanzien van de geluidsbelasting van geluidsgevoelige functies. De bedrijfswoning bij het melkveebedrijf is aan te merken als een geluidsgevoelig object. Dit betekent dat de geluidsbelasting afkomstig van wegverkeer de voorkeursgrenswaarde van 48 dB niet mag overschrijden. De Eikenstraat en Buitensingel zijn relatief rustige ontsluitingswegen. Het wegverkeerslawaai is hier zeer beperkt waarmee kan worden geconcludeerd dat de geluidsbelasting van deze wegen op de bedrijfswoning behorende bij de Eikenstraat ongenummerd en de woningen op de locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 ruim beneden de voorkeursgrenswaarde zal blijven. De dichtstbijzijnde weg vanaf de planlocatie Eikenstraat ongenummerd met wel relatief veel wegverkeerslawaai is de snelweg A348. Deze weg ligt op ruim 250 meter afstand. Gezien het oprichten van de bedrijfswoning op deze afstand van de snelweg, behoeft dit onderwerp nadere uitwerking in het MER.

2.4.7. Geur

Een veehouderij kan geurhinder veroorzaken op woningen en andere geurgevoelige objecten in de directe omgeving van de veehouderij. De Wet geurhinder en veehouderij vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor geur. Deze wet geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object. Voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij wordt de geurbelasting berekend en getoetst met het verspreidingsmodel V-Stacksvergunning. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden.

Aangezien voor melk- en jongvee geen geuremissiefactoren zijn opgenomen, geldt een minimaal aan te houden afstand. In de omgeving van de melkveehouderij liggen woningen van derden. De minimale afstand tot de bedrijfswoning van deze veehouderij en de diervverblijven in het plangebied bedraagt 50 meter. Aan deze afstandseis kan ter plaatse worden voldaan. Het dichtstbijzijnde, geurgevoelige object ligt op 340 meter afstand. In de omgeving van de locatie Eikenstraat ong. zijn verder geen objecten gelegen die op grond van de Wet geurhinder en veehouderij als geurgevoelig worden aangemerkt. Daarnaast wordt opgemerkt dat de huidige bedrijfslocatie aan de Eikenstraat 3 aanmerkelijk dichtbij woningen van derden is gelegen. Het onderwerp wordt kwalitatief beoordeeld in het MER.

2.4.8. Gezondheid

De laatste jaren wordt steeds meer gesproken over de gezondheidsrisico's voor omwonenden van (grootschalige) veehouderijen. Recentelijk is door de IRAS Universiteit Utrecht in samenwerking met NIVEL en het RIVM onderzoek verricht naar mogelijke effecten van veehouderij op de gezondheid van omwonenden. Opgemerkt wordt dat het hierbij wel ging om intensieve veehouderijbedrijven terwijl in deze situatie sprake is van een grondgebonden melkveehouderij. Uit dit onderzoek is gebleken dat bij de metingen rondom specifieke bedrijven in alle gevallen de veehouderij bijdraagt aan hogere niveaus van zogenaamde endotoxinen tot een afstand van het bedrijf van ongeveer 250 meter. De concentraties waren het hoogst bij varkenshouderijen en pluimveebedrijven.

In onderhavige situatie is sprake van een melkveehouderij. In de beoogde situatie wordt, zoals gebruikelijk in de melkveehouderij, een stal gerealiseerd met natuurlijke ventilatie. Deze kent een veel lagere uittredesnelheid van mogelijk besmette stallucht. Dit betekent een relatief lagere verspreiding waardoor ook mogelijke effecten zich op een veel kortere afstand zullen manifesteren dan bij een intensieve veehouderij. Bovendien produceert een intensieve veehouderij, met name pluimvee, veel meer fijnstof dan een melkveehouderij. Tenslotte zijn er binnen 250 meter van de bedrijfslocatie geen woningen van derden gelegen. Gelet hierop zijn op voorhand geen effecten op de gezondheid van omwonenden te verwachten waarvoor nader onderzoek nodig is in het MER.

2.4.9. Landbouwkundige structuur

In het MER worden de effecten onderzocht die de verplaatsing van de melkveehouderij naar de locatie Eikenstraat ong. heeft op de landbouwkundige structuur van het landgoed. Daarbij wordt gekeken naar de huidige en toekomstige verkaveling van de cultuurgronden binnen het landgoed. In het MER wordt voor beide situaties een kaart opgenomen die inzicht geeft aan welke eigenaren de agrarische percelen van het landgoed in de omgeving zijn verpacht. Op basis hiervan kan uitspraak worden gedaan over de bereikbaarheid vanuit de locatie met de bedrijfsgebouwen en de

mogelijkheden om te kunnen beweiden. De bewerkbaarheid van percelen kan worden beoordeeld op basis van perceelvorm en perceelgrootte.

2.4.10. Landschap en cultuurhistorie

Landgoed Middachten ligt in Nationaal landschap de Veluwe en provinciaal waardevol landschap Havikerwaard. De kern van het landgoed is aangewezen als complex historische buitenplaats. Het erf Eikenstraat 3 behoort hier ook toe. Het MER beantwoordt de vraag of door de verplaatsing van de actieve bedrijfsvoering van de locatie Eikenstraat 3 naar Eikenstraat ong. de mogelijkheid ontstaat om cultuurhistorische waarden van de buitenplaats beter te conserveren.

Figuur 10: Complex beschermde historische buitenplaats
Bron: Landgoed Middachten

Om er zorg voor te dragen dat de voorgenomen ontwikkeling op een goede manier landschappelijk wordt ingepast, is vooraf aan de ervenconsulent van het Gelders Genootschap advies gevraagd voor de beeldkwaliteit. Dit leidt tot de volgende uitgangspunten voor de erfinrichting vanuit het landschap:

“Landschap

- *In stand houden relatie bebouwing met pollen en ander hoger gelegen gronden.*
- *Bewaren van openheid richting rivieren.*
- *In stand houden van historische kavelstructuren en geomorfologische kenmerken.*
- *Gebruik van streekeigen beplanting.*
- *Beleefbaarheid vanaf Eikenstraat en landschap.*

Erven

- *Compacte erfinrichting.*
- *Erfbeplanting laten aansluiten bij de bestaande landschapsstructuur.*
- *Erfafscheidingen in de vorm van hagen, geen hekken.*
- *Gebouwen vormen qua oriëntatie en massa een samenhangend ensemble.*
- *Sprake van duidelijke hiërarchie op het erf, waarbij het hoofdgebouw zich onderscheidt van de bijgebouwen.*

Gebouwen

- *Bouwmassa's worden gekenmerkt door een samengestelde massa met een duidelijk onderscheid tussen representatief woondeel en bedrijfsdeel (Gelderse T-vorm).*
- *Maat en schaal van de bebouwing zijn afgestemd op de omgeving.*
- *Gevels tonen een eenvoudige ordening van gevelopeningen, veelal verticaal karakter. Functie is af te lezen aan de gevels.*
- *Gebruik van gedekte tinten, passend in het landschap.*
- *Bakstenen voor gevels en dakpannen en/of riet op daken.*
- *Geen toepassing van spiegelende oppervlakken bij beplating van gevels.*
- *Aandacht voor ontwerp specifieke detaillering van gevelopeningen (roedeverdeling)."*

Met name de gradiënt van de beslotenheid van de Veluwe naar het open rivierengebied en de kronkelende beken op het landgoed zijn waardevol. Strategie is behouden en versterken. Weidebouw, natuur en extensieve recreatie passen daar goed bij. De diversiteit in de beplanting, boerderijen, de sloten en zichtlijnen bepalen de waarden in het gebied. Naast het realiseren van natuurdoelen staat het behoud van toekomstperspectieven voor de melkveehouderij in dit gebied voorop.

Het plangebied aan de Eikenstraat ong. bestaat op dit moment uit landbouwgrond. Door de nieuwvestiging en bebouwing van de melkveehouderij verandert de ruimtelijke structuur en de landschappelijke uitstraling van het gebied.

Figuur 11: Foto's plangebied

Bron: Buro Lubbers

Om te onderzoeken of de ontwikkeling mogelijk kan bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving is door een landschapsdeskundige een landschapsanalyse opgesteld en vervolgens een landschappelijke inpassing uitgewerkt in de vorm van een tekening. Op deze tekening is aangegeven hoe de voorgenomen ontwikkeling landschappelijk zal worden ingepast en op welke wijze rekening is gehouden met diverse kwetsbare elementen in het omliggende landschap. Het voorlopig ontwerp wordt hierna weergegeven.

Figuur 12: Mogelijke inrichting locatie Eikenstraat ongenummerd

Bron: Lubbers

De nieuwe boerderij en de bestaande erven worden (her)ontwikkeld binnen een landgoed van grote cultuurhistorische waarde. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen de historische geografie en historische bouwkunde.

Ten aanzien van de historische geografie wordt in het MER beschreven in hoeverre historisch-geografische patronen, elementen en ensembles veranderen, worden doorsneden of vernietigd. Het gaat daarbij niet alleen om de fysieke verandering maar ook om de belevingswaarde. Hiervoor zal ook het bestaande bomenbestand rond de betrokken erven in kaart worden gebracht. Vervolgens wordt bekeken in hoeverre deze bomen gehandhaafd blijven in de verschillende alternatieven. In het onderzoek wordt het historisch onderzoek landgoed Avegoor meegenomen.

Op de locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 zal worden getoetst in hoeverre de plannen leiden tot versterking of ontstoring van historische bouwkundige elementen. Op alle locaties zal worden getoetst in hoeverre de nieuw toe te voegen landschappelijke en bouwkundige elementen een bijdrage leveren aan de historische en landschappelijke (belevings)waarde van het landgoed Middachten.

Evenals bij het aspect archeologie wordt ook bij de uitwerking van het onderwerp cultuurhistorie de “Handreiking Cultuurhistorie in MER” van de Rijksdienst betrokken.

In de stallen is verlichting aanwezig. Deze verlichting is doorgaans alleen in gebruik tussen 6:00 en 23:00 uur. De zijgevels van de nieuwe ligboxenstal zijn zo min mogelijk gesloten. Door toepassing van erfbeplanting, is de hinder ten gevolge van licht op de omgeving beperkt. De lichtsterkte zal maximaal 100 lux zijn in de stal. De lampen worden zodanig gemonteerd, zodat er sprake is van verticale lichtuitstroming in plaats van lichtuitstroming naar buiten. Hiermee wordt lichthinder zoveel mogelijk beperkt. In het MER wordt het effect van deze verlichting op het landschap beoordeeld.

2.4.11. Luchtkwaliteit

Sinds 15 november 2007 zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5, titel 5.2 Wm). Hiermee is het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005) vervallen. Omdat titel 5.2 handelt over luchtkwaliteit staat deze ook wel bekend als de ‘Wet luchtkwaliteit’. Specifieke onderdelen van de wet zijn uitgewerkt in amvb's en ministeriële regelingen.

Projecten die ‘niet in betekenende mate bijdragen’ (NIBM) aan de luchtverontreiniging, hoeven niet meer afzonderlijk getoetst te worden aan de grenswaarden voor de buitenlucht. Het Besluit NIBM omschrijft het begrip nader: een project dat minder dan 3% van de grenswaarden bijdraagt is NIBM. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m³ voor fijn stof en NO₂.

In een ministeriële regeling wordt de AMvB NIBM verder uitgewerkt. Waar mogelijk worden getalsmatige grenzen gesteld aan de omvang van nieuwe projecten. Het gaat bijvoorbeeld om een maximum aantal nieuwe woningen, kantooroppervlakte en grootte van landbouwbedrijven. Een nieuw project dat binnen deze grenzen blijft, is per definitie NIBM. Als een nieuwe ontwikkeling buiten de grenzen van de ministeriële regeling valt, kan het bevoegde gezag berekeningen maken om alsnog aannemelijk te maken dat het project minder dan 1,2 microgram/m³ bijdraagt aan de luchtvervuiling.

In mei 2010 heeft InfoMil de ‘Handreiking bij beoordelen fijn stof bij veehouderijen’ gepubliceerd. Deze handleiding is bedoeld als ondersteuning voor de gemeente als bevoegd gezag, bij het beoordelen van vergunningaanvragen voor nieuwe vestigingen en uitbreidingen, die van invloed kunnen zijn op de luchtkwaliteit. De handreiking geeft op basis van rekenvoorbeelden aan wanneer een project als NIBM beschouwd kan worden.

In het onderhavige project is er sprake van een veestapel van 300 stuks melkvee en 168 stuks jongvee waarbij beweiding wordt toegepast. Volgens de lijst Emissiefactoren fijnstof voor veehouderij, versie juli 2010, bedraagt de fijnstofemissie:

Melkvee	300 x 118 g/dier/jaar = 35.400 g/jaar
Jongvee	168 x 38 g/dier/jaar = <u>6.384 g/jaar</u>
Totaal	41.784 g/jaar

Toetsing zou plaats moeten vinden op een afstand van circa 300 meter (dichtstbij gelegen gevoelige object). De handreiking bij beoordelen fijn stof bij veehouderijen geeft grenswaarden ten aanzien van de totale emissie bij afstanden oplopend van 70 – 160 meter. Bij 70 meter is de NIBM-

vuistregelgrens 324.000 g/jaar oplopend tot 1.376.000 g/jaar bij 160 meter. Een fijnstofemissie van 41.784 g/jaar zoals in het onderhavige geval op 300 meter zal als niet in betekende mate worden aangemerkt.

Op de locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 verdwijnt een agrarisch bedrijf. Dit heeft een positief effect op de luchtkwaliteit. Het aantal verkeersbewegingen door de toename van het aantal woningen op Eikenstraat 3 kan worden gekwalificeerd als NIBM.

De conclusie kan gesteld worden dat dit aspect geen beperking oplevert voor het onderhavige plan. Het onderwerp behoeft verder geen uitwerking in het MER.

2.4.12. Verkeer en parkeren

Het oprichten van het agrarisch bouwperceel kan tot een toename van het aantal verkeersbewegingen leiden. Dit kan invloed hebben op de verkeerssituatie in de omgeving van het plangebied. De toename van verkeersbewegingen wordt in het MER inzichtelijk gemaakt. In het kader van het MER wordt kwalitatief beoordeeld in hoeverre de bestaande infrastructuur de extra verkeersbewegingen kan verwerken.

3. Milieubeoordeling

3.1.1. Referentiesituatie

Als referentiesituatie voor het bepalen van de effecten geldt de bestaande situatie met autonome ontwikkelingen.

Eikenstraat 3

In de bestaande situatie is op de locatie Eikenstraat 3 een melkveebedrijf aanwezig dat binnen de huidige bebouwing geen mogelijkheden heeft om door te groeien. De locatie is op korte afstand van de bebouwde kom gelegen. De oorspronkelijke boerderij is monumentaal en beeldbepalend. De bestaande bedrijfsgebouwen die van latere datum zijn, zijn verouderd. Dit komt tot uitdrukking in zowel de bebouwing als de stalinrichting. De afspoeling van vervuild erfwater heeft effecten op aangrenzende bronbossen. Het huidige bouwvlak kent beperkte uitbreidingsmogelijkheden door de aanwezigheid van monumentale en karakteristieke bebouwing, bestaande landschapselementen en de ligging aangrenzend aan het dorp Ellecom. Tenslotte ligt de locatie op korte afstand van het Natura2000-gebied de Veluwe. Indien de bedrijfsverplaatsing geen doorgang vindt dan zal de autonome ontwikkeling bestaan uit het voortzetten van een melkveehouderij.

Buitensingel 60

De locatie Buitensingel is gelegen in de Ellecomse polder. De bestaande bedrijfsgebouwen zijn al enkele jaren niet meer in gebruik voor de veehouderij. De voormalige bedrijfswoning is opgericht in de jaren zeventig en niet als karakteristiek aan te merken. Ook hier geldt dat bebouwing en stalinrichting zijn verouderd. Het erf heeft voorheen geen onderdeel uitgemaakt van landgoed Middachten. De specifieke kenmerken van het landgoed ontbreken in de architectuur van de gebouwen. De locatie is ontsloten via het dorp Ellecom. Als autonome ontwikkeling wordt er vanuit gegaan dat het gebruik wordt voortgezet.

Eikenstraat ong.

De nieuwbouwlocatie aan de Eikenstraat is agrarisch in gebruik als maïsland. De locatie is voorheen nooit bebouwd geweest.

Voor de herinrichting van de Middachterbroek en Ellecomse Polder is het inrichtingsplan Havikerpoort opgesteld. Met twee doelen:

- Herstellen van de bronbossen in Middachten;
- Ecologisch inrichten en beheren van waardevolle beken.

De maatregelen die in het kader van dit plan worden uitgevoerd maken ook deel uit van de autonome ontwikkeling.

3.1.2. Alternatievenontwikkeling

Alternatieven spelen een belangrijke rol in de milieueffectrapportage. Het MER dient bij voorkeur een aantal redelijke alternatieven te bevatten, die zodanig zijn gekozen dat het de besluitvorming van het bestemmingsplan ondersteunt met milieu-informatie. Zoals uit de voorgaande hoofdstukken is gebleken kent dit plan een voortraject waarin reeds veel is onderzocht. Een aantal mogelijke oplossingsrichtingen en alternatieven voor de voorgenomen ontwikkeling is hierbij niet wenselijk of

haalbaar gebleken en afgefallen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling van deze m.e.r. om dit proces opnieuw te doorlopen door deze oplossingsrichtingen als alternatief te toetsen in het MER. Het MER zal om die reden een uitvoerig verslag bevatten waarin wordt beschreven op welke gronden bepaalde locatie- of inrichtingsalternatieven zijn afgefallen.

Locatie alternatieven

In het MER worden doorgaans alternatieve locaties vergeleken. Er is immers sprake van een verplaatsing. Ook is bekeken of er redelijke alternatieven zijn voor de verplaatsing van de bedrijfsactiviteiten.

Binnen de mogelijkheden van de initiatiefnemer zijn echter geen reële alternatieve nieuwe locaties denkbaar. De mogelijkheden worden ingegeven door de vrij te komen locaties binnen het landgoed. Gelet op de pachtsituatie en de instandhouding van het landgoed is het van belang dat de oplossing wordt gevonden binnen het grondeigendom van Middachten. Er is een mogelijke alternatieve vestigingslocatie: ter plaatse van de locatie Buitensingel 60. Deze locatie is qua ontsluiting minder geschikt voor een melkveehouderij. De ontsluiting van de locatie vindt plaats op het dorp Ellecom, het landbouw- en vrachtverkeer zal door Ellecom moeten om bij de locatie te komen. Wat qua verkeersveiligheid en hinder ongewenst is. Dit laatste zou kunnen worden ondervangen door een nieuwe ontsluitingsweg aan te leggen naar de locatie Buitensingel 60. Vanuit landschappelijke en economische overwegingen is dit echter niet realistisch. Uit landschapsschetsen is namelijk gebleken dat dit grote landschappelijke impact heeft.

Ter vergelijking zou ook als alternatief de doorontwikkeling van de bestaande locatie aan de Eikenstraat 3 meegenomen kunnen worden. Gelet op de grootte en ligging van de bedrijfskavel, de situering van de bestaande (deels monumentale) bebouwing en de effecten op de waardevolle bronbossen, vormt dit echter geen reëel alternatief. Daarnaast is het niet mogelijk om rond de huidige locatie een groot aaneengesloten huisperceel te realiseren.

Ook is bekeken of een andere pachthoeve van het landgoed, namelijk de boerderij Havikerwaard 53, geschikt zou zijn voor een hervestiging van een melkveehouderij in de beoogde omvang. Dit blijkt echter niet mogelijk. De gronden rond deze boerderij zijn in gebruik door pachtboeren in de directe omgeving. De aanwezige grond is noodzakelijk voor de groei en toekomstbestendigheid van deze pachtbedrijven. Een verplaatsing van het bedrijf Eikenstraat 3 naar Havikerwaard 53 zou daarnaast tot een zeer ongunstige spreiding van de melkveehouderij op de gronden van het landgoed Middachten leiden. Het merendeel van de melkveehouderijen zou dan gesitueerd zijn in het zuidelijk deel van de Havikerwaard terwijl ten noorden van de A348 geen actieve melkveebedrijven achterblijven. Dit gaat dus ten koste van de landbouwkundige structuur van het landgoed.

Op basis van het voorgaande is geconcludeerd dat de ontwikkeling van een nieuwe melkveehouderij op Eikenstraat ong. als belangrijkste alternatief overblijft. Vervolgens is bekeken welke locatie(s) binnen het grondareaal van het landgoed in aanmerking komt. Op basis van de onderstaande argumenten is de gekozen locatie als enig alternatief uit de bus gekomen:

- ligging benedenstrooms van de kwetsbare bronbossen;
- liggen op het hoogste punt binnen het plangebied, van belang vanwege het op peil houden van het waterbergend vermogen van de Havikerwaard;

- uitstekende ontsluiting via bestaande wegenstructuur.

In het MER zal deze locatiekeuze nader worden uitgewerkt en toegelicht. Daarbij zal ook uitvoerig worden beschreven waarom er niet voor gekozen is om één melkveehouderij op de twee bestaande locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 te vestigen. Dit kan door bijvoorbeeld Eikenstraat 3 in te richten voor het houden van melkvee en Buitensingel 60 voor de opfok van jongvee. Deze opzet brengt andere effecten met zich mee. Er zal sprake zijn van meer voertuigbewegingen (door het dorp) tussen de locaties voor het transport van vee, kuilvoer, en dergelijke. Materieel dat op beide locaties aanwezig moet zijn moet dubbel worden aangeschaft. Het voer moet op twee locaties worden opgeslagen. Om toezicht te houden op het vee zijn meer personen nodig. Daarnaast wordt de bron van de eutrofiëring van de bronbossen niet weggenomen. Daarentegen blijft het ruimtebeslag van de bebouwing beperkt tot reeds bestaande locaties.

Inrichtingsalternatieven

De keuze voor de gekozen inrichting van het erf komt voort uit de ontsluiting van de bedrijfsgebouwen en een landschappelijke analyse. In het MER wordt uitvoerig ingegaan op deze analyse. Het is echter niet te verwachten dat een andere inrichting van de locatie Eikenstraat ongenummerd tot andere milieueffecten zal leiden.

De effecten van een andere inrichting hebben immers met name betrekking op de aspecten landschap en cultuurhistorie. De inrichting van de locatie is uitgebreid aan de orde gekomen in het voortraject. Hier wordt verslag van gedaan in het MER. In het voortraject hebben juist landschap en cultuurhistorie een grote rol gespeeld in de gemaakte keuzes.

Een andere indeling leidt in de meeste te onderzoeken aspecten niet tot andere effecten. Zo zullen de volgende zaken al niet veranderen:

- Emissie van fijnstof en stikstof
- Verkeersbewegingen
- Oppervlakte bebouwing
- Watersysteem
- Etc.
-

Er wordt voor de locatie Eikenstraat ong. om die reden afgezien van inrichtingsalternatieven.

Voor de locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 is eveneens gekozen om geen alternatieve invullingen te onderzoeken. De ontwikkeling van deze locaties is op zich zelf staand niet m.e.r.(beoordelings)-plichtig. Daarnaast is het niet te verwachten dat een andere inrichting van deze twee locaties tot wezenlijk andere effecten zal leiden. Bovendien zijn in het voortraject voor deze locaties enkele scenario's uitgewerkt waaruit naar voren is gekomen dat de voorgenomen ontwikkeling het meest voor de hand ligt.

Stalinrichting

De te verwachten milieueffecten van de uitbreiding van de veehouderij vloeien ook voort uit de uitstoot van fijnstof en ammoniak. De mate van uitstoot is afhankelijk van het gekozen stalsysteem. Voor de uitvoering van de nieuwe stal zijn er verschillende systemen mogelijk. De verschillen zitten

met name in de uitvoering van de vloer. Het vloersysteem bepaalt in belangrijke mate de ammoniakemissie van de stal.

In het MER wordt het effect van een tweetal systemen onderzocht. Het eerste systeem is het systeem dat de veehouder voornemens is om toe te passen. Het tweede systeem is het vloersysteem dat op dit moment de meest reductie oplevert. Het toepassen van een systeem met een luchtwasser is niet overwogen. Dit vraagt om een stal met een geslotener karakter en roept een sterke associatie op met intensieve veehouderij. Een dergelijk systeem past enerzijds niet in de beoogde bedrijfsvoering van de veehouder en sluit anderzijds onvoldoende aan op het landschappelijk en maatschappelijk beeld dat Landgoed Middachten nastreeft ten aanzien van de melkveehouderij als voorname grondgebruiker op haar landgoed. Ook de landschappelijke randvoorwaarden van het Gelders Genootschap sluiten hier minder op aan. Dit heeft geleid tot een tweetal alternatieven die worden onderzocht in het MER.

Voorkeursalternatief

Dit alternatief gaat uit van de beoogde inrichting van de locatie aan de Eikenstraat ongenummerd. Daarbij zijn de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt leidend. De inrichting bestaat uit een ligboxenstal, jongveestal(len), werktuigenberging en een bedrijfswoning. Alle bedrijfsbebouwing wordt uitgevoerd volgens traditionele bouw. Dit alternatief gaat uit van het huisvesten van 300 melkkoeien en 168 stuks jongvee. Voor een deel van de veestapel zal beweiding worden toegepast. Gezien de omvang van de veestapel in combinatie met de gesteldheid van de bodem en de grondwaterstanden is weidegang van de volledige veestapel praktisch moeilijk uitvoerbaar. Dit houdt dit in dat de initiatiefnemer geen weidegang toepast als bedoeld in het Besluit huisvesting. Wel zal weidegang voor het jongvee en een deel van het melkvee worden toegepast. In het MER zal de maximale reikwijdte van de weidegang worden aangegeven. In het voorkeursalternatief is de stal uitgevoerd met een geprofileerde vlakke vloer, hellende gleuven, mestafstort met afdichtflappen, frequent mestschuiven. De stal wordt onderkelderd. Dit systeem (RAV – code A1.14.2) kent bij opstallen een emissie van 8,1 kg NH₃ per dierplaats per jaar volgens de Regeling ammoniak en veehouderij.

In het voorkeursalternatief ontstaat een groot aansluitende huiskavel met grote goed bewerkbare eenheden. Daarnaast komen de cultuurgronden direct aansluitend aan de bouwkavel te liggen. Weidegang (van een deel van) de veestapel wordt hierdoor in de toekomst mogelijk.

Minimaal-alternatief

Dit betreft een alternatief met zo min mogelijk negatieve effecten op het milieu. Het alternatief gaat uit van het huisvesten van de in de NB-vergunningaanvraag vermelde aantallen in het meest reducerende stalsysteem. In het minimaal-alternatief is gekozen voor het huisvestingssysteem voor melkvee met de hoogst mogelijke emissiereductie zonder luchtwasser. Dit betreft een ligboxenstal met roostervloer voorzien van een bolle rubber toplaag en afdichtflappen in de roosterspleten. Dit systeem kent bij opstallen een emissie van 4,7 kg NH₃ per dierplaats per jaar volgens de Regeling ammoniak en veehouderij. Dit is het zogenaamde Groene Vlag-systeem A 1.9. Er zijn aanvullende maatregelen denkbaar om de emissie van ammoniak te verminderen door het gebruik van dakisolatie (lagere temperatuur remt de verdamping) en ACNV (automatisch gecontroleerde natuurlijke ventilatie). Deze hebben geen vertaling gevonden in de Regeling ammoniak en veehouderij en worden om die reden niet doorgerekend in het MER.

4. Beoordelingskader

4.1.1. Onderzoekscriteria

In het vorige hoofdstuk is aangegeven welke milieuaspecten betrokken worden in de beoordeling van de alternatieven op de milieugevolgen. Daarbij is vermeld welke toetsingscriteria gehanteerd worden. In de onderstaande tabel is het beoordelingskader geschetst met de te beoordelen milieuaspecten en bijbehorende toetsingscriteria.

Thema	Aspect	Beoordelingscriteria
Archeologie		Aantasting archeologische (verwachtings)waarden (kwantitatief en kwalitatief)
Bodem en water	Bodemkwaliteit	Invloed op bodemkwaliteit (kwalitatief)
	Water	Beïnvloeding watersysteem (kwantitatief, kwalitatief) Behoud waterbergend vermogen (kwantitatief)
	Waterkwaliteit	Invloed op waterkwaliteit (kwalitatief)
Duurzaamheid		Invloed op duurzaamheid (kwalitatief)
Flora en fauna en natuur	Soortbescherming	Beïnvloeding leefgebied beschermde soorten: aantasten van/kansen voor beschermde soorten (kwalitatief) Handhaving van bestaande bomen (kwantitatief)
	Gebiedsbescherming	Toename/afname ammoniakdepositie op beschermde natuurgebieden en de EHS (kwantitatief), mogelijke effecten van toename ammoniakdepositie (kwalitatief)
Geluid		Verandering geluidhinder tengevolge van gewijzigde bedrijfsactiviteiten (kwalitatief)
Geur		Verandering geurhinder (kwalitatief)
Gezondheid		Beïnvloeding gezondheidsklimaat (kwalitatief)
Landbouwkundige structuur		Verandering verkaveling (kwalitatief)
Landschap en cultuurhistorie		Aantasting versterking bestaande landschapskarakteristiek (kwalitatief)

		Aantasting cultuurhistorisch waardevolle patronen, structuren en objecten (kwalitatief)
Luchtkwaliteit		Verslechtering luchtkwaliteit (kwantitatief)
Verkeer en parkeren		Verandering capaciteit (kwantitatief, kwalitatief)

4.1.2. Wijze van beoordeling

De beoordeling vindt plaats aan de hand van een vijfpuntsschaal.

- ++ Grote verbetering
- + Aanmerkelijke verbetering
- 0 Geen noemenswaardige verbetering of verslechtering
- Aanmerkelijke verslechtering
- Grote verslechtering

De beoordeling vindt plaats ten opzichte van de referentiesituatie. In gevallen dat wanneer het initiatief niet verschilt van de referentiesituatie wordt er een 0 gescoord. Daarnaast worden de positieve en negatieve effecten en risico's in beeld gebracht. Tevens worden de kansen en potenties en eventuele randvoorwaarden en aanbevelingen voor de verdere planvorming inzichtelijk gemaakt. Voor aspecten die kwantitatief worden getoetst, geldt dat de waarden worden omgezet naar de vijfpuntsschaal.

Bijlagen

Bijlage 1: Beleidskader

Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. In de SVIR geeft de Rijksoverheid haar visie op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 en de manier waarop zij hiermee om zal gaan. Daarmee biedt het een kader voor beslissingen die de Rijksoverheid in de periode tot 2028 wil nemen, om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden. In de SVIR maakt het Rijk helder welke nationale belangen zij heeft in het ruimtelijk en mobiliteitsdomein en welke instrumenten voor deze belangen door de Rijksoverheid worden ingezet.

Overheden, burgers en bedrijven krijgen de ruimte om oplossingen te creëren. Het Rijk gaat zo min mogelijk op de stoel van provincies en gemeenten zitten en richt zich op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen. De Rijksoverheid brengt het aantal procedures en regels stevig terug en brengt eenheid in het stelsel van regels voor infrastructuur, water, wonen, milieu, natuur en monumenten. Het Rijk wil de beperkte beschikbare middelen niet versnipperen. Het investeert daar waar de nationale economie er het meest bij gebaat is, in de stedelijke regio's rond de main-, brain- en greenports inclusief de achterlandverbindingen. Om nieuwe projecten van de grond te krijgen zoekt het Rijk samenwerking met marktpartijen en andere overheden.

Zo lang er geen sprake is van een nationaal belang zal het rijk de beoordeling en uitvoering van ontwikkelingen dus aan de provincies en gemeenten overlaten. De uitgangspunten uit de SVIR zijn juridisch verankerd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In het Barro is aangegeven welke gebieden, of projecten, van nationaal belang zijn en aanvullende toetsing behoeven. Om te bepalen of sprake is van strijdigheid met de belangen uit de SVIR dient daarom verder getoetst te worden aan het Barro.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Op 17 december 2011 is de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte gedeeltelijk in werking getreden. Deze nieuwe AMvB Ruimte heeft de eerdere ontwerp AMvB Ruimte 2009 vervangen. Juridisch wordt de AMvB Ruimte aangeduid als Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Het Barro is op 1 oktober 2012 geactualiseerd en is vanaf die datum geheel in werking getreden. Met de inwerkingtreding van het Barro naast het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), is de juridische verankering van de uitgangspunten uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte compleet.

In het Barro zijn de nationale belangen die juridische borging vereisen opgenomen. Het Barro is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Het Barro is deels opgebouwd uit hoofdstukken afkomstig van de ontwerp AMvB-ruimte die eind 2009 is aangeboden en deels uit nieuwe onderwerpen.

In het Barro wordt een aantal projecten, die van nationaal belang zijn, genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen zullen moeten voldoen.

Het besluit bepaalt tevens:

"Voor zover dit besluit strekt tot aanpassing van een bestemmingsplan dat van kracht is, stelt de gemeenteraad uiterlijk binnen drie jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit een bestemmingsplan vast met inachtneming van dit besluit."

Volgens de toelichting bij dit artikel geldt als hoofdregel, dat de regels van het Barro alleen van toepassing zijn wanneer na inwerkingtreding van het Barro een nieuw bestemmingsplan voor het eerst nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt binnen de aangegeven projectgebieden. Alleen wanneer het Barro expliciet een aanpassing van bestemmingsplannen vergt, omdat een reeds bestaand bestemmingsplan binnen een of meerdere van de projectgebieden is gelegen, dan moet dat binnen drie jaar gebeuren.

In het Barro zijn dertien projecten van nationaal belang beschreven:

- Mainport ontwikkeling Rotterdam.
- Kustfundament.
- Grote rivieren.
- Waddenzee en Waddengebied.
- Defensie.
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.
- Rijkswaardwegen.
- Hoofdwegen en hoofdspoorwegen.
- Elektriciteitsvoorziening.
- Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen.
- Ecologische hoofdstructuur.
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament.
- IJsselmeergebied.

Een ander belangrijk, nog niet geheel uitgewerkt, onderwerp van het Barro betreft "duurzame verstedelijking". Hiervoor zullen mogelijk in de toekomst nog aanvullende regels volgen.

Het Barro draagt bij aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen van nationaal belang en "vermindering van de bestuurlijke drukte". De bedoeling is duidelijk: belemmeringen die de realisatie van de genoemde projecten zouden kunnen frustreren of vertragen worden door het Barro op voorhand onmogelijk gemaakt. Dat zal inderdaad wellicht leiden tot een versnelde uitvoering van de in het Barro opgenomen projecten.

Daar staat tegenover dat de regelgeving voor lagere overheden weer wat ingewikkelder is geworden. Gemeenten die een bestemmingsplan opstellen dat raakvlakken heeft met een of meerdere belangen van de projecten in het Barro, zullen nauwkeurig de regelgeving van het Barro moeten controleren. Het Barro vormt daarmee een nieuwe, dwingende checklist bij de opstelling van bestemmingsplannen.

In het Barro zijn kaarten opgenomen. Deze brengen de op de vorige pagina genoemde projecten in beeld. Uit de kaarten blijkt dat op de planlocatie het “bergend regime van het rivierbed” van toepassing. Nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk mits dit niet ten koste gaat van het bergend vermogen.

Provinciaal beleid

Provinciale staten hebben op 9 juli 2014 de Omgevingsvisie vastgesteld en op 24 september 2014 de Omgevingsverordening. De Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening zijn vervolgens op 17 oktober 2014 in werking getreden. De provincie kiest er in de Omgevingsvisie voor om vanuit twee hoofddoelen bij te dragen aan gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven. Deze zijn:

1. een duurzame economische structuur;
2. het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving.

De opzet van de omgevingsvisie is opgehangen aan drie invalshoeken: dynamisch, mooi en divers. De provincie Gelderland is een dynamische provincie in een prachtige setting, met een grote diversiteit. Dynamisch duidt op economische ontwikkelingsaspecten zoals innovatie, duurzaamheid en bereikbaarheid en hoe de provincie afspraken maakt over wonen en werken. Mooi staat voor de natuurdoelen en de kwaliteiten die de provincie wil borgen en verder wil ontwikkelen. Divers gaat over het herkennen van de regionale verschillen in maatschappelijke vraagstukken en het koesteren van de regionale identiteit.

Het plangebied is Het projectgebied ligt in de Groene Ontwikkelingszone (GO). De provincie en haar partners streven samen naar een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden. De GO heeft een dubbele doelstelling. Er is ruimte voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden.

De GO bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan bos of natuur die ruimtelijk vervlochten zijn met het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het gaat vooral om landbouwgrond, maar ook om terreinen voor verblijfs- en dagrecreatie, infrastructuur, woningen en bedrijven. De Ecologische verbindingzones maken deel uit van de GO, evenals weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden. Enkele weidevogelreservaten maken deel uit van het GNN. Door de samenhang met de aangrenzende en inliggende natuur van het GNN herbergt de GO ook kenmerkende natuurwaarden.

In de Groene Ontwikkelingszone heeft de provincie de volgende doelstellingen:

- de samenhang tussen de natuurgebieden bevorderen en daarmee het Gelders Natuurnetwerk versterken en overgangen tussen natuurbestemmingen en andere functies zonerend;
- ruimte bieden voor de verdere ontwikkeling van functies die hier aanwezig zijn en passen, in het bijzonder de grondgebonden landbouw, het landgoedbedrijf en extensieve openluchtrecreatie;
- kansen bieden voor creatieve functiecombinaties ter versterking van het natuurlijke systeem door een versterking van de kernkwaliteiten van natuur en landschap in combinatie met stedelijke functies waaronder verblijfsrecreatie;
- beschermen van bos;
- specifieke weidevogel- en ganzenfoerageergebieden beschermen.

De provincie nodigt de Gelderse samenleving uit om in de Groene Ontwikkelingszone (GO) initiatieven te ontwikkelen die bijdragen aan de realisatie van deze dubbele doelstelling. Vanwege

de dubbele doelstelling is er in de GO ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en voor een uitbreiding van bestaande bedrijven, woningen en bouwwerken en andere functies. Voor landbouw, het landgoedbedrijf en extensieve openluchtrecreatie ligt hier ontwikkelingsruimte, waarbij de kernkwaliteiten per saldo niet significant worden aangetast.

In de Omgevingsverordening staan de regels die de provincie Gelderland stelt aan de bestemmingsplannen van gemeenten.

In de verordening is opgenomen dat er geen ruimte wordt geboden voor het nieuw oprichten van een grondgebonden bedrijf. Hierop zijn in het tweede lid enkele uitzonderingsmogelijkheden opgenomen. Nieuwvestiging is mogelijk wanneer een bestaand bedrijf moet verplaatsen om een goede landbouwstructuur (verkavelingssituatie) te creëren of voor bedrijven die op initiatief van de overheid moeten verplaatsen vanuit een algemeen maatschappelijk belang zoals stadsuitleg, nieuwe natuur of infrastructuur. Voor deze uitzonderingsgevallen geldt dat primair gekeken moet worden of een bestaand agrarisch bouwperceel kan worden herbenut. Wanneer dat niet mogelijk of ondoelmatig is, kan door de gemeente een nieuw agrarisch bouwperceel worden toegekend. De ligging van de grond die tot het bedrijf behoort, de ontsluiting en de aanwezigheid van andere gevoelige functies zijn in dat geval van belang bij de uiteindelijke keuze van de nieuwe bedrijfslocatie. Ruimtelijke kwaliteit en een goede landschappelijke inpassing is daarbij van belang.

In de verordening is een regeling opgenomen voor Nationaal Landschap. Het plangebied is hierbinnen gelegen. Het Rijk heeft twintig karakteristieke gebieden in Nederland aangewezen als Nationaal Landschap, maar liefst zeven liggen er in Gelderland. De Nationale Landschappen geven op (inter)nationale schaal een afspiegeling van de landschappelijke diversiteit en hebben daarom speciale aandacht.

Het ruimtelijk beleid is er op gericht om de kernkwaliteiten van deze gebieden te behouden en verder te ontwikkelen. Behoud wordt bereikt middels een regel in de verordening die bepaalt dat alleen activiteiten zijn toegestaan die de kernkwaliteiten van een Nationaal Landschap niet aantasten of versterken.

Ingrepen die de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap aantasten, zijn alleen mogelijk wanneer er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang, zoals de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid, werkgelegenheid, het ontstaan van voor het milieu wezenlijk gunstigere effecten of andere grote maatschappelijke opgaven. Daar staat tegenover dat voor de ontplooiing van die activiteiten een bijdrage moet worden geleverd aan de landschapskwaliteit. Hierbij kan sprake zijn van compensatie op gebiedsniveau.

Gebiedsontwikkeling Havikerpoort

In het project Havikerpoort werkt een groot aantal organisaties samen aan behoud en versterking van natuur en landschap, onder andere door natuurontwikkeling, versterking van de landbouwstructuur, aanleg van faunapassages, waterherstelmaatregelen en aanleg van wandelen fietsroutes. Deelname aan maatregelen is vrijwillig. Ook Landgoed Middachten werkt mee aan de gebiedsontwikkeling.

Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan

Op de planlocatie is het beleid uit het bestemmingsplan "bestemmingsplan Landelijk gebied" van de voormalige gemeente Rheden van toepassing. Het bestemmingsplan Landelijk gebied is vastgesteld op 27 januari 2009. Op basis van dit bestemmingsplan heeft het plangebied op de locatie Eikenstraat ongenummerd de bestemming 'Agrarisch gebied met Landschaps- en Natuurwaarden'. De locatie aan de Buitensingel 60 heeft de bestemming 'Agrarisch gebied met Landschaps- en Natuurwaarden'. De locatie aan de Eikenstraat 3 heeft de bestemming 'Agrarisch gebied met Landschaps- en Natuurwaarden'. Aangezien de nieuwe ontwikkelingen niet binnen de voorschriften van het bestemmingsplan passen, is een herziening van het bestemmingsplan voor de drie locaties noodzakelijk.

Welstandsnota Rheden

Op 26 februari 2013 heeft de gemeenteraad de Welstandsnota 2012 vastgesteld. Deze nota bevat de beleidsregels met daarin de criteria die de gemeente toepast bij de welstandsbeoordeling van bouwplannen. De boerenerven in het buitengebied van de gemeente Rheden hebben meestal een kern van historische of traditionele bebouwing en vormen in hun samenhang met het landschap een waardevol, cultuurhistorisch erfgoed. Het beleid van de gemeente Rheden is gericht op het behoud van de cultuurhistorische, landschappelijke en/of architectonische waarden en het voorkomen van verstening van het buitengebied. Binnen deze randvoorwaarden kunnen veranderingen die samenhangen met de sociaaleconomische ontwikkelingen van het buitengebied, plaatsvinden. In deze gevallen maken de boerenerven deel uit van een landgoed, hieraan is welstandsniveau 1 toegekend. Hierdoor wordt bij de ontwikkeling getoetst aan welstandsniveau 1. Er wordt ingespeeld op de kenmerken van het gebied.

Structuurvisie gemeente Rheden

Op 31 januari 2006 heeft de gemeente Rheden de structuurvisie 'Een droom om in te wonen' vastgesteld. De structuurvisie geeft richting aan toekomstige ontwikkelingen in de kernen en in het buitengebied van de gemeente Rheden. Op veel plaatsen is er sprake van een verwevenheid van cultuurhistorische, monumentale en landschappelijke waarden die gezamenlijk van grote betekenis zijn voor sfeer, identiteit en kwaliteit van de kernen. De landbouw is de primaire economische en ruimtelijke drager van het buitengebied. Grote gebieden zijn door de gemeente aangewezen als beheers-, reservaat-, of natuurontwikkelingsgebied. Het doel van deze plannen is vorm te geven aan een duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuur en landschap binnen met name de ecologische hoofdstructuur. Het benadrukken van de natuurlijke verschillen en contrasten zorgt voor herkenbaarheid van de plek en ondersteunt uiteindelijk de identiteit. De verplaatsing van de melkveehouderij op Landgoed Middachten past daarmee binnen de aangegeven strategie.

Landschapontwikkelingsplan Rheden-Rozendaal

Het Landschapontwikkelingsplan Rheden-Rozendaal omvat de visie voor het landelijk gebied van de gemeenten Rheden en Rozendaal. Deze vormt de basis voor het bestemmingsplan landelijk gebied. Op 14 mei 2007 is het Landschapontwikkelingsplan Rheden-Rozendaal vastgesteld. Cultuurhistorie en landgoederen vormen de rode draad door het landschap van Rheden en Rozendaal. Landbouw en natuur zijn de basiselementen van dat landschap.

In het Landschapsonwikkelingsplan is de gemeente opgedeeld in vier gebieden. Het plangebied bevindt zich in het gebied 'het Kleinschalige IJsselvallei en uiterwaarden'. De kenmerken van dit gebied worden als volgt omschreven:

- Landelijk karakter van landbouw met een netwerk van landschapselementen.
- Gave gradiënt, sprengbeken en sterk meanderend rivierenlandschap.
- Gaaf microreliëf van richels en geulen.
- Zicht op de Veluwe en over de rivier, met plaatselijk rust, ruimte en donkerte.

Bestaande landgoederen krijgen ontwikkelingsmogelijkheden om hun bestaansrecht te verzekeren, zowel wat betreft de agrarische bedrijfsvoering, natuurontwikkeling als recreatie. Ook zijn er mogelijkheden met functies van gebouwen te schuiven en op bescheiden schaal, in de stijl van het landgoedkarakter, bij te bouwen. Er is ruimte voor herontwikkeling van de cultuurhistorische waarden.

Functieveranderingenbeleid 'Randvoorwaarden bij functieverandering van agrarische en niet agrarische bedrijven in het buitengebied'

Op 28 mei 2013 is de notitie Functieveranderingenbeleid en een bijbehorende notitie Rekenmethode compensatie functieveranderingen buitengebied voor de gemeente Rheden vastgesteld. Aanleiding voor dit beleid is het gemeentelijk Landschapsonwikkelingsplan waarin het opstellen van beleid voor functieveranderingen in het buitengebied genoemd is als een van de uitvoeringsprojecten. Bij een functieverandering kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een agrarisch of niet-agrarisch bedrijf dat stopt en waarvoor de wens is om de bedrijfsmatige functie om te zetten in een woonfunctie

Met de beëindiging van (agrarische) bedrijven komt de nodige bebouwing leeg te staan in het buitengebied. Het beleid voor functieverandering maakt hergebruik mogelijk van vrijkomende bedrijfsgebouwen en/of bedrijfspercelen voor wonen en niet-agrarische bedrijvigheid. Bij een functieverandering dient de hoeveelheid bebouwing minimaal gehalveerd te worden. Functieverandering gaat nadrukkelijk niet om nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied, maar om een nieuwe functie voor een al bestaand bebouwd perceel. Hiermee kan tegemoet worden gekomen aan de behoefte om te wonen en werken in het landelijk gebied, zonder daarvoor extra bouwlocaties toe te voegen. Daarnaast kan met een nieuwe invulling een kwaliteitsslag voor het buitengebied gemaakt worden. Het verplaatsen van een (agrarisch) bedrijf is dan ook geen functieverandering.

Een belangrijk doel van het functieveranderingenbeleid is dan ook het versterken van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied en behoud van de leefbaarheid door het creëren van nieuwe economische dragers.

Het functieveranderingenbeleid heeft betrekking op bedrijven in het buitengebied en maakt daarbij onderscheid in agrarische en niet-agrarische bedrijfsfuncties welke als zodanig bestemd zijn. Het functieveranderingenbeleid staat los van de specifieke bestemming van de betreffende functie volgens het bestemmingsplan, het gaat om de functie. Functieverandering is daarmee alleen van toepassing bij:

- Een verandering van een agrarische functie naar een niet agrarische bedrijfsfunctie of wonen.
- Een verandering van een niet agrarische bedrijfsfunctie naar wonen.

Op basis van het vigerende beleid wordt functieverandering nergens uitgesloten. Binnen vrijwel de gehele gemeente Rheden gelden wel bepaalde beperkingen/voorwaarden ten aanzien van functieverandering (o.a. nee-tenzij beleid EHS en Natura-2000). In ieder geval moet altijd voldaan worden aan de bestaande wetgeving en regelgeving op het gebied van milieu, cultuurhistorie, natuur en landschap. Een functieverandering mag in ieder geval geen belemmering opleveren voor bestaande waarden, beschermde gebieden, de functies en gebruikers van het landelijk gebied. Vanuit het regionale functieveranderingenbeleid zijn de mogelijke functies ingeperkt naar de gebiedstypen EHS-natuur, EHS-verweving en Multifunctioneel gebied - waardevol landschap. Daarnaast is het vigerende beleid bepalend voor deconcrete inrichtingsmogelijkheden van de locatie: bijvoorbeeld welke landschappelijke, natuur- en cultuurhistorische waarden moeten meegenomen worden in het plan. Functieverandering biedt kansen voor compensatie en landschappelijke kwaliteitsversterking. De mogelijkheden voor woningbouwinitiatieven zijn in principe beperkt tot maximaal 5 woningen per functieverandering.

De volgende voorwaarden zijn wat betreft erfbouw opgesteld:

- Tenminste 50% van de bestaande vrijkomende bedrijfsbebouwing moet worden gesloopt en het bouwvlak moet worden verkleind.
- Monumentale en karakteristieke bebouwing dient behouden te blijven.
- Voor monumenten en karakteristieke bebouwing wordt altijd maatwerk geleverd.
- Het totale oppervlak her te gebruiken gebouwen en/of vervangende nieuwbouw mag niet meer zijn dan 50% van het aantal m2 bestaande bebouwing.
- De bestaande dienstwoning mag gehandhaafd blijven. De woning inclusief bijgebouwen ten dienste van de woning (tot maximaal 75 m2) tellen niet mee in de sloopregeling. Indien de bestaande dienstwoning deel uitmaakt van een hoofdgebouw met daarin ook bedrijfsruimte, dan wordt het aantal m2 bedrijfsruimte wel meegerekend in de 50% sloopregeling;
- De (voormalige) dienstwoning, inclusief de daarbij behorende bijgebouwen (garages, tuinhuisjes etc.), krijgt standaard een woonbestemming.
- Alle overtollige bebouwing die geen woon- of bedrijfsfunctie krijgt (inclusief bergingen, garages etc.) dient te worden gesloopt.

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de ruimtelijke kwaliteit dient elke functieverandering gepaard te gaan met een landschappelijke inpassing van het erf en compensatie. Uitgangspunt daarbij is:

Landschappelijke inpassing

Het erf en de bebouwing worden zorgvuldig ingepast in het omringende landschap.

Beeldkwaliteit

Er is specifiek aandacht voor de beeldkwaliteit en duurzaamheid bij nieuwbouw en/of verbouw van bebouwing.

Compensatie

Elke functieverandering dient gepaard te gaan met een vorm van compensatie: een bijdrage aan de kwaliteit van de omgeving. Met compensatie kan bijgedragen worden aan de verbetering van publieke functies zoals natuurontwikkeling, aanleg van recreatieve routes, waterberging, restauratie van monumentale panden etc. op plaatsen waar dit wenselijk is.

Gemeentelijke erfgoednota

De gemeenteraad heeft op 30 oktober 2012 de Erfgoednota 'Levend verleden' vastgesteld. De nota voorziet in een visie op de instandhouding van het cultuurhistorisch erfgoed van de gemeente Rheden en de wijze waarop dit erfgoed op een goede wijze kan worden doorgegeven aan de volgende generaties en een inspiratiebron en motor kan zijn voor nieuwe ontwikkelingen.

Ten aanzien van archeologie heeft de gemeente een verwachtings- en beleidskaart opgesteld aan de hand waarvan kan worden bekeken bij welke voorgenomen verstoringen archeologisch onderzoek nodig is voordat de bodem verstoord mag worden.

Waterbeleid

Vierde Nota waterhuishouding

De vierde Nota waterhuishouding van december 1998 verwoordt het nationale beleid. Eén van de speerpunten is een duurzaam stedelijk waterbeheer, met als belangrijke elementen:

- hergebruik van regenwater;
- het afkoppelen van verhard oppervlak van de riolering;
- het infiltreren van regenwater in de bodem;
- het bergen van regenwater in vijvers;
- herwaardering van watersystemen bij de ruimtelijke inrichting van (nieuwe) woongebieden.

WB21

Met WB21 wordt ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen die hogere eisen stellen aan het waterbeheer. Het gaat hierbij om onder andere klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. WB21 heeft twee principes voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd. Deze twee principes zijn de volgende zogenaamde tritsen:

- vasthouden, bergen en (vertraagd) afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

De trits vasthouden, bergen en afvoeren houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water vertraagd afgevoerd.

Bij schoonhouden, scheiden en zuiveren gaat het er om dat het water zoveel mogelijk wordt schoongehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste, wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

Wet verontreiniging oppervlaktewateren

De Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) stelt regels ter bescherming van het oppervlaktewater tegen verontreiniging. Het is verboden zonder vergunning afvalstoffen, verontreinigende stoffen of schadelijke stoffen, in welke vorm ook, te brengen in oppervlaktewateren. Tevens kunnen op grond van deze wet regels worden gesteld met het oog op een doelmatige werking van betrokken zuiveringstechnische installaties. De depositie op oppervlaktewateren, van ammoniak afkomstig van een veehouderij, is uitgezonderd van de werking van de Wvo (Uitvoeringsbesluit art.1 derde lid Wvo, laatstelijk gewijzigd 27 januari 2000, Stb. 43).

Op grond van de Wvo zijn diverse algemene maatregelen van bestuur vastgesteld, voor een veehouderij in het bijzonder het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Dit besluit stelt regels ten aanzien van lozingen in het oppervlaktewater van (niet verontreinigd) water vanaf het erf, evenals het gebruik van bestrijdingsmiddelen en meststoffen in de nabijheid van oppervlaktewater.

Bijlage 2: Woordenlijst

Aagro-stacks

Berekeningsprogramma voor het berekenen van de verspreiding van ammoniakemissie en op de depositie van ammoniak op natuurgebieden.

Ammoniakdepositie

Depositie van potentieel zuur, afkomstig van ammoniak, gemeten in mol per hectare per jaar.

Ammoniakemissie

Emissie van potentieel zuur, afkomstig van ammoniak gemeten in kg per jaar.

AMvB-Huisvesting (Besluit ammoniak en huisvesting)

In dit besluit zijn regels opgenomen ter beperking van de ammoniakemissie uit huisvestingsystemen van veehouderij bedrijven. Per diersoort zijn maximale ammoniakuitstootnormen gesteld.

Bestemmingsplan

Een gemeentelijk plan voor een deel van de gemeente en bindend voor de burgers, waar de ruimtelijke kaders zijn vastgelegd.

Bouwblok

In bestemmingsplan vastgelegd bouwblok waarbinnen een bedrijf met inachtneming van de regels gebouwen kan oprichten.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn richt zich op de biologische diversiteit door instandhouding van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna na te streven. Centraal staat daarbij het behoud en herstel van deze natuurlijke habitats en wilde dier- en plantensoorten van communautair belang. Hiervoor wordt een Europees ecologisch netwerk gevormd door middel van de aanwijzing van speciale beschermingszones. Daarnaast regelt de Habitatrichtlijn ook soortenbescherming.

Milieueffectrapportage

Een wettelijk vereist rapport waarin voordat een bepaald project wordt uitgevoerd de effecten van de activiteit voor het milieu worden berekend en beschreven.

Regeling ammoniak en veehouderij

Regeling waarin de ammoniakemissiefactoren per dier zijn opgenomen.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn heeft tot doel alle in het wild levende vogelsoorten in stand te houden. Het gaat niet alleen om de vogels zelf, maar ook om hun eieren, nesten en leefgebieden die voorkomen op het Europese grondgebied van de lidstaten.

Wet Ammoniak en veehouderij

Deze wet is gericht op een ammoniakemissiebeleid, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen bedrijven binnen en buiten de 250 meter van een kwetsbaar gebied.

Wet Geurhinder veehouderijen

Hierin zijn regels opgenomen inzake geurhinder vanwege tot veehouderijen behorende dierenverblijven.